

GOTHIC – HUDBA, STYL, Hnutí, SUBKULTURA

zpracovala: Rivulet
email: impresible.silence@seznam.cz
v Brně, srpen 2006

Poděkování

Je na místě zde velmi poděkovat všem publikujícím, které tato práce buď přímo cituje, nebo na ně odkazuje. Studie mohla vzniknout v této podobě právě díky jejich materiálům a výroky zveřejněným na webu.

Poznámka autorky

Tato práce vychází z názorů a úhlu pohledu autorky, nemusí tedy reprezentovat stanovisko všech. Vaše případné reakce nebo připomínky jsou vítány, možno je zasílat na výše uvedenou emailovou adresu.

Obsah

1	ÚVOD	2
2	VYMEZENÍ POJMŮ	3
2.1	<i>Goth</i>	3
2.2	<i>Subkultura a životní styl</i>	3
2	Hnutí A SUBKULTURA GOTHs	4
3.1	<i>Obecná charakteristika</i>	4
2.2	<i>Život v subkultuře</i>	7
3	ŽIVONÍ STYL	8
3.1	<i>Móda a vzhled</i>	8
3.1.1	<i>Styly vizáže</i>	9
3.2	<i>Literatura</i>	10
3.3	<i>Film</i>	11
4	STRUČNÁ HISTORIE Hnutí	12
4.1	<i>Počátky</i>	12
4.2	<i>První generace</i>	12
4.3	<i>Druhá generace</i>	14
4.4	<i>Třetí generace</i>	15
4.5	<i>Současná scéna</i>	15
5	HUDBA	16
5.1	<i>Obecná charakteristika</i>	16
5.2	<i>Žánry gothické hudby</i>	17
5.2.1	<i>Death Rock/ Death punk</i>	17
5.2.2	<i>Gothic rock</i>	18
5.2.3	<i>Darkwave/ Dark wave</i>	18
5.2.4	<i>Elektro Body Music (EBM)</i>	18
5.2.5	<i>Darkambient</i>	19
5.2.6	<i>Industrial</i>	19
5.2.7	<i>Gothic metal</i>	20
5.3	<i>Vztah gothic metalu a gothické komunity</i>	21
5.3.1	<i>Spojení metalu s gothikou v České republice</i>	22
6.3.2	<i>Skupina Cradle of Filth</i>	22
6	ZÁVĚR	23
7	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ	24
7.1	<i>Další elektronické zdroje</i>	26
8	SEZNAM PŘÍLOH	26
	PŘÍLOHY	27

1 ÚVOD

*„Goth je schopnost najít umění tam, kde se zdá, že chybí; najít světlo v temnotě a přijmout celou jeho podstatu...“
(Jennifer Mason)¹*

Goth - slovo, které pro různé lidi znamená rozličné věci. Pro někoho několika slovný význam, se kterým se setká párkrát v životě, pro jiného životní styl, který formuje celou jeho existenci. Centrem naší pozornosti je totiž hnutí nazývané goth - hnutí, které svou extravagancí a výlučností omezuje množství svých příznivců.

Pro hlubší pochopení této problematiky je nutná znalost nejen okolností vzniku hnutí a subkultury samotné, ale především hudby, která byla klíčovým činitelem stojícím u jeho zrodu. A to ne jeden specifický hudební žánr, který by s určitostí vymezil – „toto jsme my a toto je zbytek světa“ – ale složitá směsice rozdílných žánrů, jejichž pojícím znakem je především temnota a dál jen to, že nejsou mainstreamem. Jak si povíme dále, gothikové (anglicky goths) a jejich hnutí není jednoduše specifikovatelné, nejen kvůli roztržitosti touto hudební různorodostí. Budeme-li se ptát, kdo jsou to goths a proč jsou právě takoví, jací jsou, můžeme velmi zjednodušeně odpovědět: jsou to ti, kteří poslouchají určitou hudbu, mají podobný styl oblékání (totiž takový, který je pro většinu společnosti nepřijatelný), jenž je opět ovlivněn tím co čtou, poslouchají, jakou osobní filosofii vyznávají. Jsou to lidé určité povahy mající specifické požadavky na to, jak by měl jejich život vypadat.

Hnutí goth je nejpočetnější ve Velké Británii a v USA, u nás je gothů v pravém slova smyslu (tak, jak se charakterizují v západních zemích) velmi málo - v České republice jich pravděpodobně není víc než 300. Zato existuje poměrně početná skupina lidí, v angloamerických zemích zvaná „dark people“, kteří z některých myšlenek tohoto hnutí vycházejí, ale nepřebírali například stejnou hudbu. Protože skupinky takovýchto lidí můžeme u nás nacházet prakticky v každém městě a mnoho z nich se zajímá o prapůvodní myšlenky a historii gothického hnutí, může být tato práce cenným přínosem právě těmto lidem. Protože v českém jazyce chybějí základní informace o tomto tématu, nebudeme se primárně orientovat na českou scénu, ale pokusíme se naopak zpřehlednit obecné charakteristiky hnutí platné pro země, kde se nejvíce rozvinulo a kde je tedy nejsilnější.

V češtině zatím není dostupná téměř žádná obecná literatura k tématu. Proto patří k hlavním záměrům této práce vytvoření přehledu o životním stylu a hudebních zájmech subkultury goths – a tak zpřístupnění informací o tomto tématu v češtině. Studie se bude zabývat vznikem hnutí, historií a jeho původní filosofií. Velká část této práce pak bude věnována hudbě, která je pro goth a jeho členy inspirující, formující, sjednocující a uvnitř skupiny opět rozdělující. V neposlední řadě se zmíníme o tom, jak jsou gothikové spojeni s jinými oblastmi umění, ať již jako konzumenti, či tvůrci a iniciátoři. To totiž patří k jejich stylu stejně neodlučně, jako hudba.

¹*The Goth Culture: Its history, stereotypes, religious connections, etc.*

[online]. [cit. 2006-05-05]. URL:< <http://www.religioustolerance.org/goth.htm>>.

Český překlad dostupný na: <http://sanctuary.mysteria.cz/rs2/?text=3-goticka-kultura-goth#kt>

2 VYMEZENÍ POJMŮ

2.1 Goth

Etymologie slova **goth** sahá hluboko do historie. Termín „goths“ původně sloužil k označení Germánského kmene Vizigótů, který se zúčastnil vyplenění Římské říše. Odtud byl v renesanci odvozen přívlastek „gothic“, používaný jako hanlivé označení někoho, kdo je barbarský, necivilizovaný, bez vzdělání a „dobrého vkusu“. Později sloužilo slovo „gotika“ (anglicky „gothic“) k popisu středověkého výtvarného slohu z období 12. až 15. století, který se vyznačoval typickou architekturou chrámů s lomeným žebrovým obloukem. Ve viktoriánské éře Anglie 19. století bylo toto označení používáno pro literaturu s hororovými a mysteriózními prvky („gotický román“, anglicky „gothic novel“) od autorů jako byli Edgar Allan Poe, Mary Shelly nebo Bram Stoker. Termín gothic se zde ujal kvůli asociaci se starodávnou architekturou kostelů a hradů. Evokoval totiž představu něčeho temného a děsivého.²

Mimo výše zmíněné významy slouží v moderním jazyce slovo „goth“ jako označení názvu hnutí zrozeného začátkem 80. let minulého století ve Velké Británii, kolem kterého vznikla početná subkultura lidí fascinovaných temnotou. Ti se nazývali gothiky, nebo také goths.

Právě goths – ve smyslu posledně zmíněného významu tohoto slova – jsou ústředním předmětem našeho zájmu.

2.2 Subkultura a životní styl

Termín goth je spojován se subkulturou a životním stylem. Je proto na místě přesněji vymezit, co tyto pojmy znamenají. **Subkulturu** mladých můžeme definovat jako určitý styl oblékání a chování, určitý slang a druh hudby, které jsou postaveny do opozice proti kultuře rodičů.³

Mladí lidé mají silnou potřebu identifikovat se s něčím a současně se vůči něčemu jinému vymezit. Proto je pro mládež členství v subkultuře natolik lákavé.⁴ „Pro subkultury je charakteristické, že se vymezují vůči širší, dominantní kultuře skrz odklon od majoritních myšlenkových, kulturních a politických proudů, ale i vnějškově prostřednictvím životního stylu a specifického odívání. Životní styl odpovídá deklarované odlišnosti a vlastním subkulturním hodnotám.“⁵ Média často líčí undergroundové subkultury „v černých barvách“, což mládež ještě více přitahuje.

Jakmile se však subkultura stane populární (zejména díky novinářům, módnímu a hudebnímu průmyslu), vytrácí se z ní kouzlo protestu, zařazuje se ke střednímu proudu a stává se konzumním životním stylem. **Životní styl** může být definován jako „způsob života“ určující hodnotový směr, jakým se lidé orientují a způsob, jak konzumují.⁶

Životní styl proti dominantní kultuře přímo a otevřeně neprotestuje, ale pomáhá mladým lidem orientovat se ve světě nestability a rizik.⁷ Mladí lidé nemají v současnosti potřebu proti společnosti opravdu rebelovat, v souvislosti s masovostí a komercializací tak v dnešní době hraje v životě mladých roli spíše životní styl než subkultura.⁸

²Viz Where does the term "gothic" come from? *A Goth Primer* [online]. 2003 [cit. 2006-07-05]. URL:<<http://www.sgoth.com/primer/etymology.html>>.

³Viz Wallace, C., Kovatcheva, S. *Youth in Society: The Construction and Deconstruction of Youth in East and West Europe*. London: MacMillan Press LTD, 1998.

⁴Viz Miles, S. *Youth Lifestyles in a Changing World*. Buckingham, UK: Open University Press, 2000.

⁵Pojmy. *Varianty* [online]. [cit. 2006-20-05]. URL:<<http://www.varianty.cz/notions.php?id=44>>.

⁶Miles, S. *Consumerism: As a Way of Life*. London: SAGE Publications, 1998.

⁷Viz Osgerby, B. *Youth Media*. London: Routledge, 2004.

⁸Viz Miles, S. *Youth Lifestyles in a Changing World*. Buckingham, UK: Open University Press, 2000.

2 HNUTÍ A SUBKULTURA GOTHS

3.1 Obecná charakteristika

Kdo jsou to goths? Čím je tato subkultura odlišná, co je její filosofii? Proč vznikla? Část odpovědí na tuto otázku nám poskytne již samotná snaha o formulaci definice hnutí goths.

Obecně by se dalo říci, že „*Goth je zároveň životní styl i filosofie. (...) Centrální idea, která charakterizuje Goths, je cesta téměř nezbytně vedoucí skrze kreativitu a sebevyjádření, jenž usiluje o oslovení a vtažení svého publika, současné společnosti skrytého, ale hluboce fascinovaného věcmi, které jsou temné a děsivé.*“⁹ Toto velmi abstraktní vyjádření směřuje k prostředkům, skrze něž je gothická imaginace zpředmětněna. Prostředky sebevyjádření a kreativity může být cokoli, od módy a oblékání, přes literaturu a hudbu. Imaginace a symboličnost jsou klíčovými elementy v hnutí goths.

Jiná definice o hnutí goth říká: „*Goth je alternativní životní styl či subkultura; hlavním tahounem je její hudba a literatura, které obě skýtají temné, záhadné texty a mravy. Goth nabízí specifické umění, literaturu a hudbu. Současné asociace s Goths jsou: temně nebo extrémně provedený make-up, černé oblečení, keltské šperky, piercing a tetování, stejně jako věci související s bondage. Je zde silné spojení se středověkem, viktoriánskou historií, mnoho goths nosí symboly jako křesťanský kříž nebo pentagram.*“¹⁰ Toto vyjádření přináší výčet toho, co je pro subkulturu a její účastníky typické a také z vnějšku dobře pozorovatelné.

Jak bylo řečeno, goth znamená nejen myšlenkové hnutí a životní styl, ale zároveň označuje také alternativní subkulturu. Ta se vytvořila kolem britské gothic rockové scény 80. let (vzešlé s předešlého post-punku), ovšem éru tohoto hudebního žánru dalece přežilo. V gothické subkultuře se vystřídalo již několik generací účastníků zvaných **goths**. Její činnost je stále živá.

Protože má subkultura goths široké hranice – či lépe řečeno především pojící znaky a ne jen znaky vymezující (viz. definice výše) – nelze přesně stanovit jednotnou definici. **Subkultura goths tedy není jednostranně vymezená ani přesně ohraničená.** Pro někoho goth znamená členství v určité sociální komunitě, pro jiného hudební směr. Mnoho lidí také vnímá výraz goth jako myšlenkový směr, osobní filosofii nebo životní styl. Tak tedy je gothická subkultura asociována se specifickou hudbou a módou. Současná gothická hudba zahrnuje množství odlišných stylů. Typickým znakem je „temný“ zvuk a vzhled. Ve stylu oblékání lze nalézt typické skupiny goths oblékající se ve škále od androgynního stylu přes death rock, punk, viktoriánský styl až k renesanci. Společným rysem gothického vzhledu je časté používání černé barvy a bleďého make-upu.¹¹

Do jisté míry nacházíme potvrzení těchto teoretických úvah nad tím, co goths vlastně jsou i v tom, co si myslí „o tom kdo jsou“ samotné osoby, které se cítí být členy této subkultury. Příkladem může být následující výrok jedné gothičky:

„Co to je gothic? Tak tomu říkám opravdu dobrá otázka. Pro mě znamená tohle slovo, celkem obrovskou škálu věcí. Hlavně je to styl života. Způsob, jak se oblékat, líčit, chovat. Jednoduše řečeno způsob jak žít svůj život.“

(Dryu Lurgan)¹²

⁹Azhram. Defining Goth: Origins of Mother Gothic Culture. *Blood-dance.net* [online]. 1998 [cit. 2006-20-06]. URL:<<http://www.blood-dance.net/goth/origins.html>>.

¹⁰Murphy, C. *Goth?* [online]. 2004 [cit. 2006-07-05]. URL:<<http://www.darkelite.co.uk/jeordiesden/main.html>>.

¹¹Viz Goth subculture. *Wikipedia* [online]. [cit. 2006-20-05]. URL:<http://en.wikipedia.org/wiki/Goth_subculture>.

¹²Dryu Lurgan. *Co to je gothica?* [online]. [cit. 2006-20-05]. URL:<<http://www.dryulurgan.wz.cz/gothic/gothica.htm>>.

Pokud se budeme zabývat samotnou filosofií hnutí goths, je příznačným rysem fascinace temnotou a děsem touha po romantice, a uznávání „temné estetiky“. Po vzoru jimi znovunalezené dekadence (kterou znali již například prokletí básníci 19. století – Baudelaire, Rimbaud, Verlaine, atd.), se snaží hledat krásu mimo konvence dnešní doby, přesněji řečeno tam, kde většinová společnost vidí opak.

„Zkrátka a dobře, je to temnota, která je všude kolem a gothik dokáže z této temnoty udělat něco naprosto fascinujícího a krásného. Je to způsob nalezení krásy v tom, co ostatní považují za strašné. A nepotlačování temnoty v sobě, kterou máme vrozenou.“
(Anonym)¹³

Goths se nesnaží odvracet od „nešťastných“ či „bolestivých“ témat. Naopak, chtějí přijímat realitu se všemi jejími esencemi, s těmi dobrými i zlými. Gothic je pro mnohé cestou, jak se vyrovnat s vlastní bolestí a přijmout utrpení, které je součástí života každého člověka. Je to cesta sebevyjádření a seberealizace.

„Mnoho lidí vede nešťastné neaktivní životy, A to je smutné. Goth zahrnuje depresi a strach do životního stylu - a to je umění.“

„Goth nestydatě uctívá temná zákoutí lidské psyché. 'Dejte si hřbet ruky na čelo' a jste tam... temná smyslnost, prudký smutek, fascinace morbidním, nenaplněná láska, nádhera nekonečné bolesti... dostanete obrázek.“
(A Goth Primer)¹⁴

Pokud se z uvedených definicí, úvah a názorů pokusíme syntetizovat společné prvky, dojdeme k následujícím závěrům. Mentalita goths by se dala obecně vyjádřit: „*Chci mít pokoj, ale zároveň chci být vidět. Chci vidět šokované tváře okolí.*“¹⁵ Gothic proto mají rádi věci, které většinovou společnost šokují, oblékání a vizáž tomu jen napomáhá. Kvůli image, která je postavena na odporu vůči většinovému smýšlení, se ke gotikům váží mylné sociální stereotypy a obskurní mýty spředené ze strachu a podezírání z morbidních skutků. Ve skutečnosti mají gothikové tendenci chovat se nenásilně, pacifisticky, pasivně a tolerantně.

Mnoho gothiků se stává gothiky, protože se cítí být odlišní od ostatních. „*Někdo si myslí, že gothic style je postavený především na určitém způsobu vnímání okolního světa. Zástupci 'gothic style' se považují za něco, co nezapadá do dnešní doby.*“¹⁶ Gotici hledají „svou vlastní pravdu“, podle které také chtějí žít. Je zde kladen velmi silný důraz na individualitu a samostatné myšlení. Každý goth má proto svůj vlastní styl oblékání, svoji víru, své názory, svou oblíbenou hudbu a vlastní zájmy.¹⁷ Odmítají stádovost.

Při snaze zařadit filozofii hnutí se dostaneme k závěru, že vychází z filosofie existencialismu a nihilismu. Mnoho lidí se obrací ke gothické subkultuře po prožití tíživého zážitku nebo životního období (těžké dětství, pocítění odlišnosti ve školním kolektivu, ztráta blízkých, deprese) a snaží se své pocity nějak vyjádřit. Gothická komunita k tomu poskytuje širokou paletu výrazových prostředků. „*Gothic je duševní poloha, je to odloučení od normálu. Gothic style je revolta vkusu, je to revolta hlubšího vnímání světa.*“¹⁸

¹³ Gothic [online]. 2006 [cit. 2006-20-05]. URL: <http://motivysmrti.mysteria.cz/index.htm>.

¹⁴ A Goth Primer [online]. 2003 [cit. 2006-07-05]. URL: <http://www.sfgoth.com/primer/mopeyframe.html>.

¹⁵ The Goth Culture: Its history, stereotypes, religious connections, etc.

[online]. [cit. 2006-05-05]. URL: <http://www.religioustolerance.org/goth.htm>.

Český překlad dostupný na: <http://sanctuary.mysteria.cz/rs2/?text=3-goticka-kultura-goth#kt>

¹⁶ Krumphanzl, J. Gothic style. Biogallery [online]. 2003 [2006-20-05]. URL: <http://www.biogallery.cz/bg-magazine/style_gothic.phtml>.

¹⁷ Viz Xube. Kto je GOTH? Gotique [online]. 2006 [cit. 2006-20-06]. URL:

<<http://goth.xf.cz/index.php?module=articles&c=articles&b=1&a=5>>.

¹⁸ Krumphanzl, J. Gothic style. Biogallery [online]. 2003 [2006-20-05]. URL: <http://www.biogallery.cz/bg-magazine/style_gothic.phtml>.

Goths jsou individualisté, kladou důraz na sebevyjádření. Jsou to také často kreativní lidé s uměleckými sklony (které jsou nástrojem jejich individuální tvorby). Tvořivost je mezi gothiky vysoce ceněna. Pro svůj projev často nejsou „normální“ společností snadno pochopeni a přijati. Snaží se proto hledat podobné svobodně smýšlející osoby a s těmi se sdružovat.

Při tomto sdružování pak vedou intelektuální debaty. Často diskutují o tématech jako je smrt, náboženství, magie a mysticismus. Běžně hovoří o tématech, které jsou konvenčně ve společnosti tabu. Nevidí však důvod, proč popírat „věci, které zde jsou“.¹⁹ Mají rádi černý humor a ironii, často se baví nad stereotypy, které vůči nim lidé cítí a nebo zesměšňují „tupě“ přijímané kulturní ikony středního proudu.

Vůči sobě navzájem jsou goths velmi tolerantní, přijímají odlišnost názorů, náboženského vyznání i sexuální orientace. Protože goths respektují sexuální diverzitu, je mezi nimi pravděpodobně vyšší koncentrace homosexuality, bisexuality a lidí tíhnoucích k BDSM, než v normální populaci.

Goth je hnutí, které nijak neovlivňuje náboženské preference. Jsou zde ateisté, agnostici, křesťané, židé, vyznavači New Age. Díky obrovského prostoru, který hnutí goths poskytuje magii, patří do této subkultury hodně přívrženců novopohanství (neopaganismu) a hnutí novodobého čarodějnictví -Wicca. Tito lidé bývají společností často mylně zaměňováni se satanisty, jejichž přívrženci se také mezi gothiky vyskytují. Je však nutné říci, že goth, přestože s religiózními symboly často operuje, s náboženstvím ve své podstatě nesouvisí. „Černá image měla vyjadřovat duševní stav, ne duševní postoje. (...) Goth je hudba, poezie a způsob jak ventilovat emoce, které člověk jinak ventilovat nemůže, tedy alespoň ne přijatelně.“²⁰

Gothic, přestože tak bývá nazýván, odpovídá a zároveň v mnoha směrech odporuje označení „subkultura“. Na stránkách uk.people.gothic FAQ, které jsou jedním z nejstarších a nejuznávanějších internetových projektů ve Velké Británii, je řečeno: „*Gothická subkultura po roce 1990 v Británii má víc co dočinění se stylem, postojem a sociální scénou – styl je černý, stanovisko je temné a sociální scéna je 'hučící'*.“²¹

Taktéž nejde o subkulturu mající politické cíle, goth je apolitické hnutí. Nemá žádný konkrétní akční sociální náboj (jako jí příbuzný punk), zaměřuje se na způsob trávení volné času a klubové aktivity, výrazný je důraz na tvůrčí přístup k umění. Přestože komerce do tohoto hnutí mnohokrát zasáhla, samotná subkultura se masovosti brání. Je těžké říci, zda to, co z kulturního odkazu goths zkomerčeno, je příslušníky skupiny ještě přijímáno, či odvrženo. Hnutí goths proti společnosti otevřeně nebojuje, avšak nesouhlas s konvencemi většinového smýšlení je zde velmi ostrý. Jde o širší rámec vymezující způsob života, avšak uvnitř skupiny goths se akceptování tohoto rámce, stejně tak jako jeho pojetí, výrazně liší. Skupina goths je uvnitř diversifikovaná, hnutí se neustále vyvíjí.

¹⁹Viz Xube. Kto je GOTH? *Gotique* [online]. 2006 [cit. 2006-20-06]. URL: <<http://goth.xf.cz/index.php?module=articles&c=articles&b=1&a=5>>.

²⁰El Mariachi. Návrat ke koreňom. *Gotique* [online]. 2006 [cit. 2006-20-06]. URL: <<http://goth.xf.cz/index.php?module=articles&c=articles&b=1&a=9>>.

²¹Savage, J. a kol. uk.people.gothic FAQ: Frequently Asked Question List with Answers [online]. 1996 [cit. 2006-05-07]. URL: <<http://www.countb.arei.co.uk/upgfaq/>>.

2.2 Život v subkultuře

Goths mají velmi silnou skupinovou identitu, většina příslušníků je hrdá na to, že jsou gothiky. Jak je však možné odlišit toho, kdo je skutečným členem subkultury od jiných, kteří jsou pouhými sympatizanty? Alicia Porter Smith ve své práci *A Study of Gothic Subculture: an Insider Look for Outsiders* shrnula pět klíčových faktorů, podle nichž se osoba patřící do gothické subkultury pozná:²²

- Navštěvuje gothy frekventovaná místa. V první řadě jsou to gothické kluby, dále nezávislé obchody, výstavy, akce, koncerty a festivaly.
- Obléká se v gothickém stylu, což je sice významný prvek, leč může mást a vést k záměně.
- Má „gothickou mentalitu“. Podle projevu se pozná, zdali je dotyčný člověk gothem jen podle vzezření, nebo celým smýšlením. „*Pro lidi gothicky smýšlející není gothic jen rebelským životním obdobím, je to jejich vnitřní já.*“ Tyto lidi lze charakterizovat následovně: individualističtí, přemýšliví, umělecky založení, kreativní, introspektivní, vášniví, citliví, vnímaví, nenásilní, melancholičtí. Také mají despekt vůči autoritám, vystupují proti průměrné inteligenci a asociálnímu. Mnoho z nich se zajímá o věci krásné, záhadné a nadpřirozené.
- Poslouchá gothickou (a jí příbuznou) hudbu, čte příslušnou literaturu, sleduje patřičné filmy.
- Zná se s klíčovými postavami gothické scény. Být akceptován jinými gothy (zvláště těmi ve skupině dobře známými) je nejdůležitější podmínkou toho, jak se stát členem subkultury a být jím taky stran druhých uznán. Často není tolik důležité, jak dlouho člověk na gothické scéně je a jak extrémně vypadá, ale zná-li „ty správné“ lidi.

Do života gothické subkultury neodmyslitelně patří chození do tzv. gothických klubů a pořádání tzv. gothicparty. Posezení s přáteli v prostředí dekorovaném v gothickém stylu je často podbarvováno hudbou, kterou mají gothici rádi. Na gothicparties bývají i živé koncerty kapel nebo možnost tance. Jedna z gothicparties konaných v České republice, je například několikrát ročně pořádaná Gothic Party Brno.²³ Tato akce (situovaná v klubu Brooklyn na ulici Bašty), je významnou událostí, na které se setkávají aktivní členové gothické komunity České i Slovenské republiky.

Další důležitou součástí života subkultury jsou gothické festivaly. V naší republice v minulosti proběhlo několik ročníků menšího jednodenního festivalu Dark Side of Moravia²⁴ v Brně, na kterém vystoupily kapely různých žánrů gothické hudby. V Praze v rámci industriální scény probíhá Prague Industrial Festival²⁵. V Praze bývají pořádány jednodenní festivaly, na nichž vystupují zahraniční hosté a domácí kapely. Další gothické festivaly s doprovodným programem bývají pořádány po celé republice.

Velké několikadenní festivaly se konají v zahraničí. V nám nedalekém Polsku je na hradě Bolkow každoročně pořádána Castle Party: dark independent festival²⁶. V Německém Lipsku zas probíhá jeden z největších gothic festivalů Wave Gotik Treffen²⁷. Ve Velké Británii se pravidelně odehrává známý Whitby Gothic Weekend, který je nejstarším gothickým festivalem v Evropě.

Mnoho gothiků si oblíbilo tzv. RPGčka (Role Platiny Games) nebo také tzv. hry na hrdiny, což jsou společenské hry z fantasy imaginárních světů. Gothikům vlastní touha po intelektuálním vyžití a tendence utíkat do jiných světů jim umožňuje si tyto hry naplno užít. V České republice je pořádáno velké množství takových akcí. Jednou z nich je vampýrská hra na živo názvem „Prague by Night“²⁸, která se pravidelně odehrává v setmělých ulicích Prahy.

²²Viz Smith, A.P. *A Study of Gothic Subculture: an Insider Look for Outsiders* [online]. 2000 [cit. 2006-05-07]. URL:<
<http://www.gothicsubculture.com/>>.

²³Oficiální stránky: <http://www.gothicpartybrno.wz.cz/>

²⁴<http://darkside.sf.cz/>

²⁵<http://pragueindustrial.org/>

²⁶<http://www.castleparty.com/>

²⁷<http://www.wave-gotik-treffen.de/>

²⁸internetové stránky Prague by Night dostupné na adrese: <http://www.vampire.cz/>

3 ŽIVONÍ STYL

3.1 Móda a vzhled

Pro gothický styl je v první řadě typické extrémní používání černého oblečení. Ve svých začátcích bylo nošení černé reakcí na „barevnou diskomládež“ 80. let, nebo také jako protest proti mainstreamové západní kultuře a komercializaci umění. Goths se obecně rádi obklopují černou barvou, ať je součástí jejich vizáže nebo domova.

Archetypální gothickou sklíčenost doplňuje mrtvolně bledý make-up, kterému dodávají na „dramatičnosti“ výrazné černě rámované oči a rty krvavě červené, černé nehty. Goths si často barví vlasy na černo nebo červeno. Rovněž není netypické barvení vlasů na velmi světlou blond a používání přičesků v křiklavých barvách. Mnoho gothiků vnímá vlastní tělo jako formu sebe prezentace, vyjádření svých pocitů. Proto je obvyklé vidět na gothic parties nebo na festivalech kreace doplnění o extrémní make-up podobající se spíše umění, nebo divadelnímu líčení, dělající z goths „bytosti z jiného světa“.²⁹ Přestože líčení je součástí každodenního života goths, v civilu volí obvykle „společensky přijatelnější“ formu vzhledu.

Gothický styl je mnohdy o potlačení pohlavnosti a narušení ustálených představ muže.³⁰ Mnozí muži se proto nevyhýbají androgynií vizáži zahrnující líčení očí, lakování nehtů nebo nošení sukní.³¹

Gothická garderoba zahrnuje těsné korzety, krajky, rukavice, dlouhé sukně.³² Dekadentní vzhled podtrhují síťované punčochy, jejichž případné nebo záměrné roztržení rozhodně není na škodu. Mnoho goths se rádo halí do dlouhých kožených plášťů. Na nohách mají nezřídka výraznou obuv typu Dr. Martens nebo New Rock s masivní podrážkou.³³ Někteří goths se naopak zase odívají do futuristicky vyhlížejícího cyberpunkového vzhledu, jiné nosí latex a věci související s „bondage“.

Mezi oblíbené doplňky Goths patří sakrálními a „svatokrádežné“ náboženské symboly, jako je křesťanský kříž, růženec, egyptský ankh, keltské a pohanské symboly, pentagramy, atd. Rádi nosí výrazné opasky s kovovými pyramidami, kožené náramky a nátepníky, nebo fetish obojky. Své tělo si s oblibou „zdobí“ množstvím piercingu a tetování.

Současná gothická scéna je diferencovaná na různé styly oblékání. Protože pro goths je vizáž způsobem vyjádření identity, jsou často tyto styly ovlivněné dalšími zájmy osob, jako například hudbou, kterou poslouchají, literaturou, kterou si oblíbili, atd. Většina goths se však inspiroje odlišnými styly, které míchá a vytváří tak osobité kreace. Pro goths je totiž oblékání především zdrojem zábavy.

²⁹Viz Obrazová příloha č.1

³⁰Viz Krumphanzl, J. Gothic style. *Biogallery* [online]. 2003 [2006-20-05]. URL: <http://www.biogallery.cz/bg-magazine/style_gothic.phtml>.

³¹Viz Obrazová příloha č.2

³²Viz Máchalová, J. Dějiny odívání: Móda 20. století. Praha: Nakladatelství Lidových novin, 2003. s. 174-176.

³³Viz Obrazová příloha č. 9

3.1.1 Styly vizáže

Romantičtí goths³⁴ si oblíbili elegantní viktoriánskou a edwardiánskou módu³⁵, která se vyznačuje nákladnými dlouhými róby v ženském šatníku a halenami se širokými rukávy, obvykle doplněnými frakem a cylindrem, v šatníku mužském. Oblíbenými materiály jsou: samet, brokát a krajky. Oblečení je bohatě zdobené, mnohdy volány a štrasovými brožemi.

S lehkou nadsázkou, exemplární romantický goth je senzitivním snilkem s věčnou touhou po lásce. Tito lidé bývají v anglických pramenech nazýváni též jako **moopey goths** (sklíčení), protože jde nezdědka o plaché a melancholické povahy. Mockrát se mezi nimi najdou intelektuálové nebo lidé mající umělecké sklony.

Fetish goths³⁶ mají oblečení³⁷ vytvořené z materiálů jako je guma, PVC, kůže doplněné o řetězy, obojky, šrouby, spony a špice. Jejich oblečení podtrhuje sexualitu. Často jde o aktivní účastníky BDSM scény, ale tento styl na večírky obléká i mnoho „nezúčastněných“. Některé prvky, jako obojky nebo náramky s hroty, se staly běžnou součástí gothického oděvu. Hudebně jsou fetish goths často orientováni na elektronickou a industriální hudbu.

Cybergoths³⁸ jsou futuristicky vyhlížející příznivci sci-fi literatury temného cyberpunku. Jejich zjev mnohdy připomíná vize budoucích lidí, které ukazují sci-fi filmy (nejznámější Matrix). Přílehlavé oblečení mívají ušité z materiálů jako kůže, silon, PVC, často ve výrazných neonových barvách. Ženský oděv je obvykle tvořen krátkými sukněmi, barevnými podvazky a botami na extrémně vysoké podrážce. Můžeme zde vidět velkou rozmanitost barev vlasů, a hodně piercingu. Cybergoths poslouchají většinou elektronickou hudbu, jako je EBM, dark techno, nebo industrial.

Vampýři³⁹ často nebývají zařazováni ke goths, v USA a ve Velké Británii jde o samostatnou subkulturu. Přesto mají s goths nepochybně mnoho společného. Vampýrská móda⁴⁰ zahrnuje oblékání ve viktoriánském stylu, jako doplňky jsou často voleny dlouhé kápě a umělé upíří tesáky. Mnoho příslušníků této subkultury se účastní RPG hry *Vampire: The Masquerade*, kterou berou velmi vážně.

Pagan Goths⁴¹ je skupina goths soustředěná kolem novopohanství a především kolem hnutí Wicca. Tito lidé mají blízký vztah k přírodě. Zajímají se o bylinářství a magii. Na krku nosí keltské symboly⁴², šamanské amulety a v poslední řadě obrácené pentagramy.

Renesanční goths⁴³ je skupina zajímající se o historický šerm a na živo hrané fantasy hry na hrdiny (u nás tzv. dřevárny). Tito lidé mají rádi středověk, s oblibou se proto obklopují i ve svých domovech předměty, jako jsou meče, gothické číše, starodávné židle, atd.

Renesanční goths se rádi oblékají ve středověkém stylu (renaissance, gothika i starší). Snaží se při tom, aby jejich oblečení vypadalo co nejvíc autenticky. Obrazně by se dalo říct, že chtějí prožívat historické časy „na vlastní kůži“.

³⁴Viz Goth Types. *A Goth Primer* [online]. 2003 [cit. 2006-07-05]. URL:<<http://www.sfgoth.com/primer/types.html>>.

³⁵Viz Obrazová příloha č.3

³⁶Viz Murphy, C. *Goth?* [online]. 2004 [cit. 2006-07-05]. URL:<<http://www.darkelite.co.uk/jeordiesden/main.html>>.

³⁷Viz Obrazová příloha č.4

³⁸Viz Cyber Subculture. *Wikipedia* [online]. [cit. 2006-05-07]. URL:<[http://en.wikipedia.org/wiki/Cyber_\(subculture\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Cyber_(subculture))>.

³⁹Viz Murphy, C. *Goth?* [online]. 2004 [cit. 2006-07-05]. URL:<<http://www.darkelite.co.uk/jeordiesden/main.html>>.

⁴⁰Viz Obrazová příloha č.5

⁴¹Viz Goth Types. *A Goth Primer* [online]. 2003 [cit. 2006-07-05]. URL:<<http://www.sfgoth.com/primer/types.html>>.

⁴²Viz Obrazová příloha č.6

⁴³Viz Goth Types. *A Goth Primer* [online]. 2003 [cit. 2006-07-05]. URL:<<http://www.sfgoth.com/primer/types.html>>.

Perky goths⁴⁴ je anglické označení pro goths, kteří se rádi baví. Jako protiklad mopey goths, jsou perky goths společenší, se smyslem pro humor. Goth je pro ně hlavně zábavou a chozením na party. Vzhled⁴⁵ těchto lidí oblečených v pestrých až křiklavých barvách, někdy budí analogie s kreslenými postavičkami japonského anime. Perky goths nosí modré nebo růžové paruky, veselé podkolenky, jejich oblečení zdobí proužky, kravaty a další bláznivé doplňky.

Gothic Lolita⁴⁶ je dívčí styl připomínající porcelánovou panenku - nedávno velmi oblíbený v Japonsku. Typickým oděvem gothic Lolita stylu je velmi krátká nadýchaná sukně s korzet, doplněné o síťované punčochy a vysoké boty na masivní platformě.⁴⁷

Na závěr této kapitoly je nezbytné podotknout, že výčet stylů, který jsme si uvedli, je spíše zajímavostí, která má přispět k barvitějšímu portrétu gothické subkultury, než striktní kategorizací. To platí obzvláště pro Českou republiku, kde je gothická komunita nepočtená a mnoho bizarních módních doplňků sem vůbec neproniklo. Tyto styly je možné vidět spíše na večírcích nebo festivalech, než v každodenním životě. Nutné je zdůraznit, že se vyskytují čteněji v západní Evropě a v USA, než u nás.

3.2 Literatura

Gothická literatura se inspirovala viktoriánskou a edwardiánskou historií a středověkou gotikou. Ta gothiky fascinuje převážně svou temnou stránkou, k níž patří vampyrismus, čarodějnické procesy a zvrácené činy šlechty (Elizabeth Bathoryová, Čachtická paní) a nebo Nostradamova proctví. Těmto vizím odpovídá žánr tzv. gothického románu, jenž jako první ustanovil Horace Walpole knihou *Otrantský Zámek*, která poprvé vyšla v roce 1764. Gothický román se podílel formování ikonografie soudobého literárního a filmového hororu takovými prvky, jako jsou hřbitovy, zříceniny hradů a kostelů, duchové, vampýři, noční můry, prokleté rody, pohřbení zaživa a melodramatické intriky. Kultovními romány, který přímo ovlivnily gothickou kulturu byly *Hrabě Drákula* od Brama Stokera a *Frankenstein* od Marry Shelley.

Ze světových autorů si Gothici oblíbili díla renesančního Danta, verše Villonovy, prokleté básníky Baudelaira, Verlaina, Rimbauda, díla literárního romantismu, a to především práce Byronovy, nebo poezii Percy Bysshe Schelleyho. Kultovní jsou také povídky Edgara Allana Poea. Z oblasti kritického realismu mnoho goths uznává a čte romány Dostojevského a Tolstého. Z české literatury goths přitahuje Máchova poezie nebo Kafkovy romány. Gothici rádi čtou a diskutují Nietzscheho, Sartra, Camuse nebo Orwella.

K subkultuře goths neodmyslitelně patří žánr sci-fi-fantasy horor. Velmi významnou autorkou, která ovlivnila britské gothické hnutí je Anne Rice píšící především vampýrské romány. Rovněž Howard Phillips Lovecraft patří ke gothiky čteným autorům hororových knih. Ze současných autorů jsou mezi goths oblíbené hororové romány Stephena Kinga nebo Clivea Barkera. Mnoho goths si oblíbilo sci-fi literaturu cyberpunku a s ní spojené autory jako jsou Philip K. Dick, William Gibson či Neal Stephenson, dále pak autoři sci-fi jako např. Harlan Ellison, Stanislaw Lem nebo Roger Zelazny. Velmi oblíbenými jsou autoři noir románů a povídek, jako jsou již zmiňovaný Clive Barker, China Miéville nebo Jenny Nowak.

Nezanedbatelným žánrem patřícím do gothické literatury je též kreslený komiks. Snad nejznámější je slavný příběh od spisovatele Jamese O'Barra *The Crow (Vrána)* vydaný roku 1989, podle kterého byl v roce 1994 natočen kultovní gothický film.

⁴⁴Viz Savage, J. a kol. uk.people.gothic FAQ: Frequently Asked Question List with Answers [online]. 1996 [cit. 2006-05-07]. URL:< <http://www.countb.arei.co.uk/upgfaq/> >.

⁴⁵Viz Obrazová příloha č.7

⁴⁶Viz *Gothic Lolita*. *Wikipedia* [online]. [cit. 2006-05-07]. URL:<http://en.wikipedia.org/wiki/Gothic_lolita>.

⁴⁷Viz Obrazová příloha č.8

3.3 Film

Film je nedílnou součástí gothické kultury, protože je zde obrazem ztvárněna symbolika, která gothiky všude obklopuje. Filmovou ikonou, jenž ovlivnila vzhled prvních gothiků, se stala postava Hraběte Dráculy ztvárněná hercem maďarského původu - Bélou Lugosim. Zaujal tehdy svou „magickou“ auru záhadnosti, elegance a mystiky.

Goths mají rádi němé filmy, zejména díla z éry německého expresionismu jako je *Nosferatu the Vampyre*, nebo *Kabinet Doktora Caligariho*. V éře němého filmu byl vyobrazen dřívější (vyskytující se již v literatuře romantismu či v gothickém románu) koncept tzv. femme fatale neboli tzv. ženy vamp. Role „nebezpečné“ krásky byla mnohokrát hraná herečkou Theda Bara, jejíž líčení se stalo vzorem pozdějšího ženského gothického make-upu⁴⁸

Spojení hororu a gothiky bylo na počátcích hnutí vykresleno v upířském filmu *The Hunger (Hlad)* z roku 1983, v němž sehrál titulní roli David Bowie. Dalo by se říct, že temnotu goths vyvažuje groteskní černý a poněkud morbidní humor, reprezentovaný například seriálem *Adams Family* z let šedesátých.

Filmy režiséra Davida Lynche (např. *The Blue Velvet* - 1986 nebo *Lost Highway* -1996, a další) si získaly gothiky především svou nevysvětlitelností a temnou plíživou atmosférou.

Typickým novodobým goth filmem je hororový snímek *The Crow (Vrána)* z roku 1994. Své fanoušky si získával především nevšední grafikou a tajemným příběhem o nekonečné lásce zavražděných milenců, nezadržitelné spravedlnosti a nelítostné pomstě v temném městě.

Podle románů Anne Rice byly natočeny filmy *Interview with the Vampire: The Vampire Chronicles (Interview s upírem)* - v roce 1994 a *Queen of the Damned (Královna prokletých)* v roce 2001.

Filmy režiséra Tima Burtona (např. *Beetlejuice* – 1988, *Střihoruký Edward* - 1991, *Ospalá díra* – 1999, *Mrtvá nevěsta Tima Burtona* – 2005) jsou známé svou podmanivou atmosférou. Tyto filmy jsou inspirované gothickou kulturou, což je zřetelné nejen na výtvarném zpracování scény, ale i v charakterech postav. Po americkém uvedení filmu *Beetlejuice*, v němž hrdinka Lydie představuje typického dospívajícího gotha, údajně získalo množství „náctiletých“ zájem o gothickou subkulturu.⁴⁹

⁴⁸Viz Goth subculture. *Wikipedia* [online]. [cit. 2006-20-05]. URL:<http://en.wikipedia.org/wiki/Goth_subculture>.

⁴⁹Tamtéž.

4 STRUČNÁ HISTORIE HNUTÍ

4.1 Počátky

Vliv na gothické hnutí měl nepochybně zpěvák *David Bowie* a skupiny *the Doors*, nebo *Velvet Underground*. Také hnutí novoromantiků mělo svůj podíl na jeho podobě, ovšem nejdůležitější oblastí, ve které má gothický styl své kořeny, je punk.

Vzniku gothické subkultury bývá spojován s koncem 70. a začátkem 80. let 20. století. Tehdy se vyvinula jako odnož punk rockové scény ve Velké Británii a v USA. Punk ve svých začátcích vyvstal z klimatu sociální a politické rebelie a ekonomického úpadku. Hudebně byl reakcí na mainstreamovou kulturu 70. let, která byla přesycena vyumělkovaným rock and rollem na jedné straně a lacinou taneční hudbou bez nápadu na straně druhé. Surový punk postavený na hudebním tříakordovém schématu s antisociálními texty se tak stal vyjádřením nespokojenosti a ventilem napětí tehdejší mladé generace.

Koncem 70. let byl již punk masovým hnutím a módní záležitostí pro mnoho mladých lidí. Na jeho poli působilo obrovské množství hudebních těles vytvářející různorodé styly. Toto období a s ním související proud v umění tzv. nová vlna (New wave) dalo vzniknout množství odnoží a následovníků punkového žánru.⁵⁰

V souvislosti s New wave se začala rozvíjet také industriální hudba, která spatřila světlo světa počátkem ranných 80. let se skupinami, jako byli *Throbbing Gristle*, *Kraftwerk* nebo *The Human League*.⁵¹ Industriální hudba a to, co z ní vycházelo, se později mělo také stát součástí stylu uznávaného moderními goths.

Začátkem let 80 se do punku vtírá stále více stereotypu, obhroublosti a násilí. Punk ztrácí na své původní myšlenkové vynalézavosti a pozbývá hudebních nápadů. Jako reakce na maskulinní diktát tvrdosti, který punku v té době vládl, vzniklo hnutí novoromantiků, které se vyznačovalo mondénním vzhledem kterým dávali ostentativně najevo svou zjemnělost. Hnutí novoromantiků poskytlo živnou půdu nadšeným hudebníkům (jako skupiny *Duran Duran* nebo *Spandau Ballet*) a módním návrhářům, ale brzy se stalo komerční záležitostí a připojilo se k mainstreamu.⁵² Přestože pozdější subkultura gothiků našla v novoromantickém hnutí jistou inspiraci, v zásadě jej odmítla, protože to, co „popová“ novoromantika svým vyznavačům nabízela, gothikům nestačilo.

Gothická subkultura povstala z řad kreativní mládeže pocházející z rodin tehdejší prosperující střední třídy. Tato generace v době klidu a blahobytu postrádala jasné životní hodnoty a identitu. Byla znuděná tím, co jim tehdejší hudební scéna nabízela, a hledala proto nové prostředky k sebevyjádření.

4.2 První generace

Období mezi lety 1979-1985 bývá v některých pramenech nazýváno tzv. první generací gothické hudby.⁵³ Průkopníky nového hudebního stylu ve Velké Británii, kolem nějž se později vytvořila gothická scéna, byly nejprve post-punkoví *Adam and the Ants*, dále tzv. pozitivně-punkoví (anglicky positive punk)⁵⁴ *Southern Death Cult*, *Sex Gang Children*.⁵⁵ Nejdůležitější roli při formování gothické scény sehrály skupiny *Joy Division*, *Siouxsie and the Banshees*, *Bauhaus* a *UK Decay*. Přestože jejich hudba na

⁵⁰Viz Stinbridge, A. *What is Gothic?* [online]. [cit. 2006-05-05]. URL:<<http://www.author-me.com/nonfiction/whatisgothic.htm>>.

Český překlad dostupný na: <http://sanctuary.mysteria.cz/rs2/?text=46-co-je-gothic>

⁵¹Tamtéž.

⁵²Viz Scathe, P. *An Early History of Goth* [online]. [cit. 2006-07-05].

URL:<<http://www.scathe.demon.co.uk/histgoth/histgoth.htm>>.

⁵³Gothic rock. *Wikipedia* [online]. [cit. 2006-10-05]. URL:<http://en.wikipedia.org/wiki/Gothic_rock>.

⁵⁴„Positive punk“ – termín, kterým se JINAK označovaly punkové kapely, slangově nazývající své fanoušky „goths“. Poskytli tak platformu vznikající gothické subkultuře.

⁵⁵Viz Murphy, C. *Goth?* [online]. 2004 [cit. 2006-07-05]. URL:<<http://www.darkelite.co.uk/jeordiesden/main.html>>.

počátku své existence náležela ještě do oblasti punku, později se z něj vyvinulo něco zcela nového, co získalo označení „deathrock“⁵⁶. První album skupiny Banshees („The Scream“, vyšlo na podzim roku 1978) a první album skupiny Joy Division („Unknown Pleasures“, vyšlo v létě roku 1979) položilo základy gothické zvukové šablony, kde již znatelně chyběly ostré punkové kytary s důrazem na rytmickou sekvenčnost, zato byly vystřídány strnulou, táhlou a „dutě“ znějící melodikou, s texty evokujícími pocity beznaděje a zoufalství.⁵⁷ Hnutí se kromě hudby odlišovalo specifickým „dekadentním“ vzhledem a módou, kterou nejvíce ovlivnily formace *Siouxsie and the Banshees*, *Bauhaus* a pozdější *The Cure*.

Na západním pobřeží USA se deathrock rozvíjela relativně nezávisle na britské scéně. Začátkem 80. let zde působila hudební uskupení *Christian Death*, *45 Grave*, *Voodoo Church*, *Kommunity FK*, nebo *Theatre of Ice*, která s britským gothickým hnutím neměla přílišné styky. Později však začala být skupina *Christian Death*, tíhnoucí k hnutí surrealismu a dadaismu, populární ve Francii, což vyprovokovalo jejich turné po Evropě. V roce 1984 pak jejich koncert v Anglii znamenal definitivní napojení na tamější gothickou scénu.⁵⁸

Vraťme se však do Velké Británie k raně se rozvíjejícímu gothickému hnutí. První kapely ještě zdaleka pojmenování „gothic“ neznaly (*Siouxsie and the Banshees* žánrově spadaly do oblasti punku, *Joy Division* hráli post-punk, atd.). Za první ryze gothickou lze považovat skupinu *Bauhaus*, která v září roku 1979 vydala singl „Bela Lugosi's Dead“⁵⁹. Jejich styl, vzhled, hudba, texty i projev již odpovídaly tomu, co bylo vnímané jako archetyp old-schoolové gothiky.⁶⁰

Pojmenování „goth“ poprvé oficiálně použil Anthony H. Wilson, manažer skupiny *Joy Division*, který popsal tuto kapelu jako „gothickou“ ve srovnání s mainstreamem. Paradoxně Ian Curtis, zpěvák a textař této skupiny, spáchal už v roce 1980 sebevraždu, „čistě“ gothická scéna při tom vykvetla až na přelomu let 1981 a 1982⁶¹, tedy po smrti jednoho ze svých iniciátorů.⁶² Skupina *Joy Division* pak pokračovala pod jménem *New Order*. Určitou chvíli následovala původní styl, ve kterém hrála dříve, později však přeměrovala svůj zvuk k žánru New wave. Přestože *Joy Division* neměli dlouhé trvání, jejich dvě alba „Unknown Pleasures“ (1979) a „Closer“ (1980) byla pro vznik gothické hudby zásadní.⁶³

Léta 1980-1981 byla pro formování hnutí významná, protože na scénu přišly další kapely jako *Danse Society*, *Theatre of Hate*, *Play Dead*, a velmi důležití *The Sisters of Mercy*. Již déle hrající skupina *The Cure* se přesunula z žánru New wave do kategorie „gothic“ a stala se též dalším velmi známým gothickým tělesem.⁶⁴ V říjnu 1981 označila skupina *UK Decay*, která začínala jako punková a později se stala rovněž důležitou gothickou kapelou, toto hnutí výrazem „gothic“. Tento počín byl původně myšlený jako vtip, avšak termín se ujal již natrvalo jako název nové subkultury.⁶⁵

Rok 1982 se stal pro formování gothické subkultury zlomovým tím, že byl v červenci otevřen v londýnské čtvrti Soho známý klub Batcave (netopýří jeskyně). Původním záměrem nebylo otevřít přímo gothický klub, nýbrž místo, které by mělo hororově-temnou atmosféru a zároveň navazovalo například na tehdy již „zaprášený“ glamour styl Bowieho. Ti, kdo se scházeli v Batcave, byli znechuceni komerčním diktátem novoromantiků a toužili po něčem novém, temnějším.⁶⁶ Image, kterou tvůrci klubu dali, se přesně shodovala s tím, co přitahovalo goths. Proto se Batcave postupně stala nejznámějším místem střetu prvních gothiků. Odtud také pochází označení „batcaver“, kterým se někdy old-schooloví goths

⁵⁶ „Deathrock“ – termín, který lze považovat za shodné označení gothické hudby první generace na počátku 80. let, která se vyvinula z post-punku a měla v něm stále jisté zakotvení. Pozdější „gothický rock“ následoval až v průběhu 80. let.

⁵⁷ Viz Scathe, P. *An Early History of Goth* [online]. [cit. 2006-07-05].

URL:<<http://www.scathe.demon.co.uk/histgoth/histgoth.htm>>.

⁵⁸ Viz Gothic rock. *Wikipedia* [online]. [cit. 2006-10-05]. URL:<http://en.wikipedia.org/wiki/Gothic_rock>.

⁵⁹ Viz Příloha č.11

⁶⁰ Viz Scathe, P. *An Early History of Goth* [online]. [cit. 2006-07-05].

URL:<<http://www.scathe.demon.co.uk/histgoth/histgoth.htm>>.

⁶¹ Do té doby goths neměli označení, popřípadě spadali do kategorií jako death rock, post-punk, atd.

⁶² Viz Murphy, C. *Goth?* [online]. 2004 [cit. 2006-07-05]. URL:<<http://www.darkelite.co.uk/jeordiesden/main.html>>.

⁶³ Viz Gothic rock. *Wikipedia* [online]. [cit. 2006-10-05]. URL:<http://en.wikipedia.org/wiki/Gothic_rock>.

⁶⁴ Viz Scathe, P. *An Early History of Goth* [online]. [cit. 2006-07-05].

URL:<<http://www.scathe.demon.co.uk/histgoth/histgoth.htm>>.

⁶⁵ Viz Gothic rock. *Wikipedia* [online]. [cit. 2006-10-05]. URL:<http://en.wikipedia.org/wiki/Gothic_rock>.

⁶⁶ Viz Scathe, P. *The Batcave* [online]. [cit. 2006-07-05]. URL:<<http://www.scathe.demon.co.uk/batcave.htm>>.

nazývali.⁶⁷ Později zde působilo mnoho významných skupin, jako *The Sisters of Mercy*, *Alien Sex Fiend*, *The Cure*, *Dead Can Dance*, kterým se časem dostalo komerčního úspěchu. Účastník tehdejšího dění, Pete Scathe na svých webových stránkách o klubu Batcave píše: „(...) [Baticave] *nebyla jen hlavním místem střetů pro londýnskou scénu, ale přitahovala i velkou pozornost médií, která postupně vyústila v tušení nové subkultury vznikající v zemi. V době začátků Batcave bylo v zemi otevřeno mnoho podobných klubů, ale především Batcave byla ‚na cestě‘ - umožňovala shromažďování i mimo londýnským goths.*“⁶⁸ Batcave se tedy stala na určitou dobu centrem, kde se odehrávaly významné koncerty, akce a v neposlední řadě, se kolem ní točila i stále vrůstající publicita hnutí.

Gothické hnutí se začalo rozvíjet i mimo Británii a USA. V Německu, kde gothiky nazývali tzv. grufties (což znamená sklepní nebo záhorbní stvoření), vznikaly „temné“ kapely jako *Einstürzende Neubauten* (vznikli roku 1980), *Xmal Deutschland* (1980), *Die Krupps* (1981), nebo *Pink Turns Blue*. Belgie dala vzniknout novému žánru EBM (electronic body music), který se stal později součástí novodobé gothiky, jak ji známe dnes. Vliv na rozvoj EBM měli např. industriální *Kraftwerk*, a mezi prvními jej hrála skupina *Front 242* (1981). Také Austrálie měla svůj podíl na vznikajícím hnutí – mimo jiné aktivity, druhá skupina Nicka Cavea *The Birthday Party* (1979) se později přesunula do Londýna a aktivně utvářela tamější scénu.⁶⁹

4.3 Druhá generace

V roce 1985 byla již podoba gothického hnutí poněkud jiná. Hudba tehdy dosáhla svého rozkvětu a díky médiím všeobecně známá gothická subkultura měla obrovské množství příznivců. Nastalo období tzv. druhé generace gothického hnutí, které trvalo až do roku 1995. Tehdy se britská scéna gothiků mísila s hnutím deathrockerů (jenž bylo populární v USA) a stále ještě živou New Wave, která do gothiku přinesla nové hudební styly.

Post-punková éra skončila kolem roku 1985 a mnoho hudebních těles spadajících do první generace gothiků zmizelo, nebo změnilo svůj styl. Dřívější deathrock, doposud ještě spřažený s punkem, se změnil k nové podobě vyznačující se častým používáním kláves a bubnických automatů. Vznikl tak již samostatný žánr „gothic rock“, formovaný klíčovými *The Sisters of Mercy*, dále *Fields of the Nephilim* (vznikli roku 1984), obnovenými *Christian Death* (1985), *The Mission* (1986), nebo *Mephisto Walz* (1987). Přelomové bylo album „First and Last and Always“ od *The Sisters of Mercy*, vydané roku 1985, které jako první obsahovalo automatické bubny a mělo odlišnou barvu mužského vokálu. Po úspěších v londýnské hitparádě tak nastartovalo gothický rock druhé generace.⁷⁰

Gothická scéna přestala být otevřená jen úzkému okruhu příznivců, stala se dostupnou široké veřejnosti. O goths se psalo v mainstreamových magazínech, hodně gothických skupin jako *Clan of Xymox*, *The Cocteau Twins*, nebo nadále působící *Dead Can Dance*, sklízelo komerční úspěch. Ve druhé polovině 80. let proniká na gothickou scénu industriální hudba (tělesa *Dog Pile*, *Crash Worship* nebo *Skinny Puppy*), která rovněž zažila celosvětový boom. Také populární *Depeche Mode*, přestože se sami za gothiky nepovažovali, vzbudily zájem některých goths. V mnoha gothických klubech se usadil nový žánr tzv. synthpop, reprezentovaný skupinami *Camouflage*, *Secession*, *Celebrate the Nun*, and *Red Flag*, který se stal charakteristickým pro gothickou scénu 90. let.⁷¹

S nástupem 90. let se svět začal zajímat o neoindustriální kapely vzniklé po vzoru tehdejších *Ministry*, nebo *Nine Inch Nails*, které slavily komerční úspěch v rádiích a na MTV. Média a hudební nakladatelství totiž začala vyhledávat novou alternativní hudbu. Vlivem toho byla subkultura goths zahlcena příchodními fanoušky neoindustrialu. Ke gothikům se připojilo velké množství lidí nazývajících sami sebe tzv. industrial goths, kteří však k původní gothické subkultuře neměli vazby.

⁶⁷Viz Batcave. *Wikipedia* [online]. [cit. 2006-10-05].

URL:<http://en.wikipedia.org/wiki/Batcave_%28London_nightclub%29>.

⁶⁸Scathe, P. *The Batcave* [online]. [cit. 2006-07-05]. URL:<<http://www.scathe.demon.co.uk/batcave.htm>>.

⁶⁹Viz Gothic rock. *Wikipedia* [online]. [cit. 2006-10-05]. URL:<http://en.wikipedia.org/wiki/Gothic_rock>.

⁷⁰Tamtéž.

⁷¹Viz Gothic rock. *Wikipedia* [online]. [cit. 2006-10-05]. URL:<http://en.wikipedia.org/wiki/Gothic_rock>.

4.4 Třetí generace

V polovině 90. let dochází opět ke změně gothické scény, která bývá od roku 1995 až po současnost nazývána tzv. třetí generací hnutí goths. Gothický styl byl tehdy díky médiím a hudebním vydavatelstvím hlouběji popularizován. Potom, co se totiž podařilo komerčně prosadit několika skupinám, vyšlo najevo, že mladí lidé byli tehdy temným vzhledem a zvukem fascinováni a označení „gothic“ bylo tím pádem dobře prodejné, třebaže interpret neměl ve skutečnosti s gothickou komunitou nic společného.

Tohoto nového jevu v populární hudbě zjevně využil zpěvák temné image *Marilyn Manson* (občanským jménem Brian Warner) s hardrockovou skupinou *The Spooky Kids* z Floridy. Jaký byl tehdejší vztah mezi Mansonem a gothickými umělci vyjadřuje Adrya Stinbridge: „*Goths často psali o děsu a hrůze, ale vše bylo v souladu s pochmurným stylem romantismu. Texty Briana Warnera byly sprosté, podněcující vztek, odcizení, konflikty a nenávisť. Hybnou silou za Marilynem Mansonem byla záměrná a cílená snaha popouzet, upozornit na sebe šokováním veřejnosti. Gothi se snažili tvořit umění a mít pokoj od okolního světa. Tam, kde měl Manson nenávisť, měli goths krásu a padlou romantiku.*“⁷² Přestože jej „skuteční“ gothici razantně odmítali, Mansonův komerční úspěch způsobil, že se kolem něj v polovině 90. let shlukla široká komunita lidí, kteří jej doprovázeli a napodobovali. Tito fanoušci nebyli médií od skutečných goths odlišováni.

Nepochopení gothiků stran veřejnosti pokračovalo dále. Veřejnost je často zaměňovala s black metalovou subkulturou mající podobný styl oblékání, nebo jej ztotožňovala s příznivci fetisch, bondage a S/M. Díky tomu se posílil negativní pohled konzervativní veřejnosti na hnutí goths zvenčí a na druhou stranu zesílila tendence gothiků chránit svou kulturu zevnitř.

Původní goths se snažili vyvarovat masovosti, proti které ve své podstatě stáli, chtěli zůstat undergroundem, a místo toho se jejich hudba a s ní i styl dostávaly do mainstreamu. Nově příchozí byli ve většině případů mnohem tolerantnější než původní goths, a tak se příslušníci hnutí začali štěpit podle toho, jakou hudbu považovali za určující a charakterizující jejich kulturu. V klubové scéně navíc došlo k vytlačování původní gothické hudby novými styly, které pro svou oblibu u návštěvníků byly z hlediska komerce výhodnější.

Původně relativně uniformní hudební cítění bylo obohacováno o styly jako EBM, neo-industrial, dark techno, dark wave či gothic metal. Mnoho gothiků odrazeno popularizací své kultury odešlo na jinou klubovou scénu ve snaze zůstat ještě undergroundem. Sami sebe přestali označovat „goths“, ale volili raději jiné výrazy jako například „darkwavers“ apod. Gothická scéna se tím uvnitř rozštěpila a diferencovala. Došlo k rozdělení dle hudby – a to obecně na goths poslouchající více hudbu syntetizovanou a na ty, kteří se drželi více hudebních žánrů klasických.

Kromě těchto problémů a změn uvnitř gothické scény, 90. léta přinesla příchod mnoha zajímavých hudebních formací hrajících čistě gothickou hudbu jako např. *Switchblade Symphony* či *London After Midnight* v USA, *Children On Stun* a *Rosetta Stone* ve Velké Británii.⁷³ Dalšími, kteří pak na konci 90. let pokračovali v komponování původní gothické hudby byli *Changelings*, *Faith and the Muse* a *The Crüxshadows*.

4.5 Současná scéna

Od roku 2000 v gothické subkultuře vládne pluralita žánrů. Gothický underground obohatily nové žánry tzv. cabaret music, electroclash a indie rock. Objevily se rovněž další významné skupiny jako *Rasputina*, *The Prids*, *Submarine Fleet*, *Fields of Aplomb* a *The Phantom Limbs*.⁷⁴

Převratným se stalo uskupení *Cinema Strange* (vzniklé již roku 1994), s nímž povstalo nové hnutí tzv. newgrave, jenž žánrově připomíná starý old-schoolový deathrock. Jejich hudba se snaží „navrátit“

⁷²Stinbridge, A. *What is Gothic?* [online]. [cit. 2006-05-05]. URL:<<http://www.author-me.com/nonfiction/whatisgothic.htm>>.

Český překlad dostupný na: <http://sanctuary.mysteria.cz/rs2/?text=46-co-je-gothic>

⁷³Viz Gothic rock. *Wikipedia* [online]. [cit. 2006-10-05]. URL:<http://en.wikipedia.org/wiki/Gothic_rock>.

⁷⁴Tamtéž.

k začátkům gothického hnutí.⁷⁵ Tento proud v současnosti pokračuje (s kapelami *Bella Morte*, *The Deep Eynde* nebo *Black Ice*) a mnoho gothiků se vrací k původním romantickým kořenům hnutí. Jiní však zůstávají u nového. V subkultuře došlo velkému rozrůznění hudby, stylu i postojů vůči umění.

V České republice a na Slovensku funguje množství talentovaných gothických sestav, které si zaslouží alespoň vyjmenovat: znojemská electro dark rock/ metalová kapela *Ebola Joy*, gothic rocková formace *Výsměch?* z Poličky, příborská doom rock/ gothic metalová kapela *Greedy Invalid*, šumperská doom rocková kapela *Dying Passion*, brněňští dark melancholic rock hrající *Alvaréz Peréz* nebo slovenská gothic/death rockové sestava *The Last Days of Jesus* a řada dalších.

5 HUDBA

5.1 Obecná charakteristika

Protože je gothická hudební scéna rozrůzněná, hudba, kterou gothikové poslouchají není ohraničená jediným hudebním žánrem nebo stylem. Jak známo, subkultura goths má své kořeny v hudbě, ale názory na to, zdali je či není poslech konkrétního směru důležitý, se od sebe různí. Někteří goths své „gothické“ příslušenství od toho, co poslouchají neodvozuji, gothic je pro ně spíše životním stylem. Například dívka s přezdívkou Darkpearl o sobě říká: „Řekla bych, že na hudbě jsem sice závislá, ale poslouchám čistě to, co se mi líbí. Jedno jestli je to HIM, Cinema Strange nebo Bach. Nejsem zaseklá do jednoho žánru.“⁷⁶ Valná většina goths však považuje hudbu za jeden z nejdůležitějších znaků, který určuje jejich gothickou identitu. Například dívka jménem Amy Spencer, která má svůj profil na webu lidí spřažených s gothickou komunitou v Salt Lake City tvrdí: „Nepovažuji se za gotha, protože neposlouchám gothickou hudbu. Nevadí, že mě lidé nazývají gothem, protože si uvědomuji, že pro ně je 'gothic' o tom, jak někdo vypadá.“⁷⁷

Na stránkách uk.people.gothic FAQ⁷⁸, je k tomuto jevu řečeno: „Nejsou zde žádné pevné předpisy; cokoliv, co vyjadřuje atmosféru temné síly, je gothické. Někteří lidé zařazují ke gothické hudbě také 'darkwave', 'goth techno', 'dark alternative', 'electro', 'ambient ethereal' a stovky dalších spojení, která mohou a nemusí být striktně dodržována. Zdali zvolíte přijmout přívlastek 'goth' či nikoliv, je jenom na vás. Jistě, nošení černé barvy, barvení vlasů a navštěvování Whitby festivalu⁷⁹ způsobí, že vás přátelé budou považovat za gotha. Ale je mnoho lidí, kteří se považují za gotha a nedělají žádnou z těchto věcí“⁸⁰

O tom, jak gothická hudba vypadá, budeme hovořit v následujících odstavcích. Přestože žánry, které do současné gothické hudby spadají, se od sebe mohou velmi lišit, existují jisté rysy, jenž obvykle bývají pro všechna hudební díla typické. Alicia Porter Smith popsala v šesti bodech, podle čeho lze kapely hrající ryze gothickou hudbu odlišit od ostatních:⁸¹

⁷⁵Viz Stinbridge, A. *What is Gothic?* [online]. [cit. 2006-05-05]. URL:<<http://www.author-me.com/nonfiction/whatisgothic.htm>>.

⁷⁶Citace na adrese: <http://profil.lide.cz/profile.fcgi?akce=profile&auth=2N0QgF6yx-Mn&user=darkpearl>

⁷⁷Citace na adrese: <http://www.darkwaver.com/subculture/profiles/amy.php>

⁷⁸Savage, J. a kol. uk.people.gothic FAQ: Frequently Asked Question List with Answers [online]. 1996 [cit. 2006-05-07]. URL:< <http://www.countb.aretl.co.uk/upgfaq/>>.

⁷⁹„Whitby Gothic Weekend“ - Jeden z nejznámějších gothických festivalů ve Velké Británii, informace na webu: <http://wgw.topmum.co.uk/>.

⁸⁰Savage, J. a kol. uk.people.gothic FAQ: Frequently Asked Question List with Answers [online]. 1996 [cit. 2006-05-07]. URL:< <http://www.countb.aretl.co.uk/upgfaq/faq.html#5>>.

⁸¹Viz. Smith, A.P. *A Study of Gothic Subculture: an Insider Look for Outsiders* [online]. 2000 [cit. 2006-05-07]. URL:< <http://www.gothicsubculture.com/>>.

- Hudba má specifickou atmosféru. Může nahánět hrůzu, nebo vzbuzovat pocity melancholie, nostalgie či smutku. Někdy vytváří neobvyklý „surrealistický“ zvuk.
- Texty písní často pracují se záhadnými, strašidelnými či groteskními, ale i snovými a mystickými motivy. V gothických písních se často zpívá o samotě, smrti a depresi, ale také o lásce, přátelství, nebo o smyslu života. Někdy je také čerpáno z gothické literatury zahrnující témata vampýrská a hororová.
- Vzhled členů hudebních skupin, které hudbu produkují, většinou vypadá „gothicky“. Často používají hodně černé barvy.
- Gothická skupina většinou sama tvrdí, že hraje gothickou hudbu. Na turné jezdí z jinými gothickými skupinami. Jejich hudbu je možné najít na gothických hudebních kompilacích.
- Skupina je označována na hudebním trhu jako „gothická“ (vydavatelé, novináři). Tohoto jevu bývá i zneužíváno ke komerčním účelům.
- Hudbu produkovanou těmito skupinami poslouchají lidé, kteří sami sebe nazývají gothiky. To nutně neznamená, že určitá skupina skutečně gothická je, ale vede to mnoho lidí k tomu, že skupinu za gothickou považuje bez ohledu, zdali platí předchozí body, či nikoliv.

Mnoho hudebních těles záměrně odmítá přiřazení sebe sama do kategorie gothic, tvrdí, že hrají zcela originální hudbu. Ovšem hudební vydavatelé rádi klasifikují interprety, aby věděli, kam je na trhu zařadit a jaké cílové skupině je doporučit. Proto se mnoho skupin tomuto označení nevyhne, přestože si přejí zůstat individuální.

5.2 Žánry gothické hudby

5.2.1 *Death Rock/ Death punk*⁸²

Death rock je žánr, který odstartoval existenci gothického hnutí ve Velké Británii a v USA. Poprvé se objevil na západním pobřeží Spojených států na přelomu 70. a 80. let 20. století. Někteří punkové byli tehdy nazýváni „spooky“ (strašidelní) a hráli hudbu mnohem temnější, než byl předchozí přímočarý punk. Deathrock klade důraz na plíživou atmosféru introspektivní povahy, přičemž je zachována punková hudební struktura. Typické je užívání jednoduchých, opakujících se kytarových akordů, „hypnotického“ basu a kreativních bicích s důrazem na repetitivní hlavní beat v rámci čtyřčtvrtečního taktu. K dotvoření atmosféry bývají používány kytary nebo keyboardy, ovšem experimentování s jinými nástroji rovněž není neobvyklé. Texty bývají introspektivní, často surrealistické, plné strachu, pracující s „temnými“ tématy, jako je izolace, ironie, deziluze, ztráta, smrt, atd. Přestože má hudba často jednoduchou písňovou strukturu, silnou atmosféru dotváří vokalistova práce s hlasem, který bývá výrazně emocionálně podbarvený a pomocí nějž zpěvák modeluje nezřídka složité emoce. Důležitou složkou death rockových koncertů se stalo pódiové vystoupení zpěváka inspirované pohyby z němých filmů a grotesek.

V rámci death rocku se vyvinulo množství subžánrů: horror punk, death punk, goth punk, horror rock, splatter rock, spooky rock and roll, positive punk, Batcave; od 90.let potom punky-goth, gothic punk, old school goth, new grave; od roku 2000 pak dark post-punk a dark dance punk.

Mezi klasické (tj. které hrály do roku 1990) deathrockové skupiny patří: *45 Grave, Ausgang, The Birthday Party, Castration Squad, Christian Death, The Damned, Death Cult, Gun Club, Mighty Sphincter, The Plague, Scarecrow, Theater of Ice* a *Voodoo Church*. Představiteli moderního (tj. od roku 1990 po současnost) death rocku jsou: *All Gone Dead, Bella Morte, Black Cat Rebellion, Black Ice,*

⁸²Viz Deathrock. *Wikipedia*. [online]. [cit. 2006-10-07]. URL:<<http://en.wikipedia.org/wiki/Deathrock>>.

Bloody Dead & Sexy, The Brides, Cinema Strange, Eat Your Make Up, Hate in the Box, Last Days of Jesus, N/A, The Phantom Limbs, Scarlet's Remains a Sixteens.

5.2.2 Gothic rock

Vlastní „gothic rock“ se rozvinul ve Velké Británii v polovině 80. let 20. století, kdy se deathrockový styl posunul od punku k většímu používání kláves a bubenických automatů. Často ale bývá s termínem „deathrock“ zaměňován. Gothic rock byl, ještě temnější a pochmurnější, v pomalém rozvláčeném tempu a temných tóninách (především dórská, frygická, nebo lydická), nezdědky pracující s disharmonií a ambivalentními postupy. Jako protiklad k rock and rollu a heavy metalu používali gothičtí muzikanti dlouhá sóla, a naopak dvojšlapy jen velice zřídka. Gothická hudba operuje s protikladnými náladami, obrazně vyjádřeno - balancuje mezi světlem a tmou, něžností a brutalitou. Texty čerpají z gotické literatury, filosofie existencialismu a nihilismu. Pojednávají o tématech smrti, osamělosti a deprese, ale také naděje a romantiky.

Některé gothic – rockové skupiny jsou: *Alien Sex Fiend, Bauhaus, Children on Stun, Christian Death, Clan of Xymox, Corpus Delicti, Creaming Jesus, Diva Destruction, Fields of the Nephilim, Gene Loves Jezebel, Ghost Dance, Ghost in the Machine (GITM), Gloria Mundi, The Last Dance, London After Midnight, Rosetta Stone, Sex Gang Children, Siouxsie & the Banshees, The Shadow Dance, The Sisters of Mercy, UK Decay, Umbra et Imago, The Virgin Prunes, The Way Of All Flesh a Xmal Deutschland.*⁸³

5.2.3 Darkwave/ Dark wave⁸⁴

Darkwave je označení hudby, která se vyvinula z žánru new wave vzniklého na začátku 80. let 20. století. Oproti němu však darkwave zahrnuje temnější, více zamyšlené a introspektivní texty s nádechem utrpení a bolesti. Jde o odvětví gothické hudby, které je méně rock and rollově orientované než předchozí. Termín „darkwave“ byl původně použit pro označení pro temnou elektronickou hudbu. Později se však pod něj skrylo velké množství subžánrů jako: synthpop (též nazvaný electrowave), coldwave, deathpop, darkambient, a ethereal.

Mezi představitele darkwave patří: *Anne Clark, Fad Gadget, Psyche, Depeche Mode, Attrition, Clan Of Xymox, Deine Lakaien, The Frozen Autumn, Diary of Dreams, Das Ich, Goethes Erben, Lacrimosa, Love Spirals Downwards, World Serpent a Middle Pillar.*

5.2.4 Elektro Body Music (EBM)⁸⁵

Elektro Body Music je subžánrem hudby, která se vyvinula jako kombinace žánrů new wave/synthpopu a euro-industriálu. Vyznačuje se výrazně akcelerovanými rytmy, s melodií postavenou na syntezátorovém a keyboardovém zvuku. Jak již název žánru napovídá, EBM má „vsáknout“ do těla posluchačů a rozpochybovat jej (podobně jako žánr trance). Hudba EBM je absolutně elektronická, často zpracovaná pomocí počítače, nepoužívají se kytary, ani jiné hudební nástroje. Populárními tělesy, hrajícími EBM, jsou: *Noxious Emotion, ThouShaltNot, Glis, Psyche, DAF, Front 242, Front Line Assembly a Nitzer Ebb.*

⁸³další – viz Příloha č.10

⁸⁴Viz Darkwave. *Wikipedia*. [online]. [cit. 2006-10-07]. URL:<<http://en.wikipedia.org/wiki/Darkwave>>.

⁸⁵Viz Electro Body Music. *Encyclopedia Gothica* [online]. [cit. 2006-10-07]. URL:<<http://www.waningmoon.com/gothica/articles/6660096.shtml>>.

5.2.5 Darkambient

Darkambient je subžánrem patřícím do kategorie ambientní hudby, která obvykle odkazuje k hudbě typu techno nebo tranz, darkambient je ovšem rovněž podmnožinou hudby darkwave.⁸⁶ Zvuková forma tohoto žánru elektronické syntezátorové hudby, od 90. let také vytvářeného pomocí počítače, je zaměřena na emoční nebo náladovou hudební paletu prokládanou hlukem a „záhadnými“ nebo „strašidelnými“ zvuky. V darkambientu se nepoužívá zpěv ani lidský hlas. Záměrem je vytvořit „hypnotický“ nebo introspektivní účinek na posluchače. V porovnání s technem, které rovněž spadá do oblasti ambientní hudby, darkambient modeluje mnohem temnější atmosféru. K darkambientu existuje řada přílehlých žánrů⁸⁷, jako ambient industrial, ambient noise, musique concrete, nebo blac ambient. Mezi interprety darkambientu patří: *Steve Roach*, *Vidna Obmana Dream Into Dust*, *Nimheil* a *Soul Whirling Somewhere*, *Tábor radosti*.

5.2.6 Industrial

Přestože industriální hudba má své kořeny již na konci 70. let 20. století, k jejímu rozmachu (pod názvem neo-industrial) stejně tak jako ke vzniku industriální subkultury došlo až na začátku 90. let. Industriální hudba často využívá elektronické nástroje, syntezátory, počítače, mixované s útržky z filmů, politických promluv a vstupy neuspořádaných a zdeformovaných lidských hlasů.⁸⁸ Je to styl, ve kterém se vedle tradičních nástrojů (elektrická kytara a baskytara, bicí) vyskytují ještě nehudební „nástroje“: různé vrtačky, vibrátory, popelnice, plechy atd., které doplňují celkový „sound“. Přestože industriální hudba má svůj vlastní okruh fanoušků, existuje velké množství kapel, které hrají tzv. gothic industrial – hudbu, jenž kolem sebe shromáždila odnož nazývající se „industrial goths“. Hlavní rozdíl mezi klasickým a gothic industrialem je ten, že klasický industrial vytváří „těžší“ zvuk, zatímco gothický jej má „měkčí“ s méně zdeformovanými vokály a kytarami. Všeobecně je na gothickém industrialu méně zřetelný vliv technu a metalu.⁸⁹

Označení industriální hudba zaštiťuje množství subžánrů, jako: noise, power electronic, power noise, ambient industrial. Kombinací industrialu s jinými žánry vznikla electronic body music, industrial metal, industrial rock nebo industrial techno.

Mezi industriální umělce patří: *Throbbing Gristle*, *Einstürzende Neubauten*, *Coil* a *Laibach*; noise hrají *Merzbow* nebo *Whitehouse*; industrial rock produkují skupiny *KMFDM*, *Nine Inch Nails* a industrial metal hrají kapely *Ministry* nebo *Godflesh*.⁹⁰

⁸⁶Viz Smith, A.P. Description of Relevant Music. *A Study of Gothic Subculture: an Insider Look for Outsiders* [online]. 2000 [cit. 2006-05-07]. URL:<<http://www.gothicsubculture.com/>>.

⁸⁷Viz Dark ambient. *Wikipedia*. [online]. [cit. 2006-10-07]. URL:<<http://en.wikipedia.org/wiki/Darkambient>>.

⁸⁸Viz Smith, A.P. Description of Relevant Music. *A Study of Gothic Subculture: an Insider Look for Outsiders* [online]. 2000 [cit. 2006-05-07]. URL:<<http://www.gothicsubculture.com/>>.

⁸⁹Viz Gothic rock. *Wikipedia* [online]. [cit. 2006-10-05]. URL:<http://en.wikipedia.org/wiki/Gothic_rock>.

⁹⁰Viz Industrial music. *Wikipedia* [online]. [cit. 2006-10-05]. URL:<http://en.wikipedia.org/wiki/Industrial_music>.

5.2.7 Gothic metal

Gothic metal spadá do oblasti heavy metalové hudby, vyvinul se jako subžánr doom metalu⁹¹ na začátku 90. let 20. století v Evropě a částečně i v USA. Původně vznikl gothic metal kombinací prvků death metalu (zejména chrčivý hrdelní mužský vokál), ranných Black Sabbath a gothic rockových formací 80. let. Gothic metal ve svých počátcích negoval zavedená pravidla heavy metalu například tím, že přibral klávesy a další hudební nástroje (flétny, housle, cello,..atd.). Zpěv byl často doplněn o ženský vokál - někdy přirozený dívčí, jindy zas operní soprán - který v kontrastu s mužským animálním chrčením budil dojem symbolického kontrastu dobra se zlem, jemnosti a síly, mužského a ženského principu (v angličtině též zvaný „Beauty and the Beast“ vokál⁹²). Později se mnoho kapel posunulo k „čistému“ zpěvu mužského hlubokého tenoru.⁹³

Gothic metal je nejméně kontroverzním odvětvím metalu, texty se zaměřují na abstraktní předměty, jako je víra, nenaplněná láska, ztráta blízkých, prázdnota, deprese, smrt, horor, nebe a peklo.⁹⁴ Nežádá jsou tématem písní fantazijní vyprávění či romance s tragickým koncem zasazené do minulých dob (antika, středověk nebo viktoriánská Anglie), ale i do současnosti. Gothic metaloví umělci typicky neskládají písně na albu separovaně, ale album propojují rámcovým konceptem, v němž na sebe písně postupně navazují a tvoří tak celek provázaný příběhem.⁹⁵

Sesterským žánrem gothic metalu je tzv. symphonic metal (symfonický metal), který vznikl až na konci 20. století. Jde o žánr ještě „lehčí“ a méně „agresivní“, než je gothic metal, který pracuje s elementy vážné hudby. Často jsou zde používány klasické nástroje (někdy je zapojen i orchestr), keyboardy, ženské operní vokály, sbory tak, že hudba budí dojem složité symfonie. Symfonický metal bývá též obohacen o syntezátory vytvářenou atmosféru či ozvuky.

Gothic metal může vycházet z gothic rocku, kterému přidává metalové prvky jako jsou výrazné baskytary a bicí. Často se také kombinuje s dalšími metalovými žánry, jako je gothic-doom, gothic-death-doom, gothic black nebo gothic-symphonic metal.

Mezi gothic metalové formace patří: *Theatre Des Vampires*, *Tristania*, *Lacuna Coil*, *Mortal Love*, *Sirenia*, *Theatre of Tragedy*, a část tvorby *Within Temptation*.

Za gothic-doom metalová tělesa bývají považovány *Autumn*, *Draconian*, *For My Pain*, *Lacrimas Profundere*, *Moonspell*, *Mourning Beloveth*, *Paradise Lost*, *The Sins Of Thy Beloved*, *Tiamat*, *Type O Negative* a slovenští *Galadriel*.

Kombinaci gothic metalu s death-doomem hrají čeští *Silent Stream of Godless Elegy* a rovněž čeští *Death Sentence*. Klasikou symfonického metalu jsou *Therion* a *Nightwish*, v kombinaci s gothic metalem pak *Leaves Eyes*, *After Forever* a *Haggard*. Do oblasti gothic-black metalu patří část tvorby *Cradle of Filth*, *Graveworm* nebo česká skupina *Ador Dorath*.

⁹¹ „Doom metal“- žánr vyznačující se pomalostí, lyričností a zádumčivostí. Je rozvláčný, 'náladotvorný', zvukově často střídavě vytváří pocity deprese a apatie s hněvem a zoufalstvím. Charakteristické je střídání hrdelního chrčivého vokálu převzatého z death metalu a zpěvem hluboko posazeného tenoru.

⁹² Viz Gothic metal. *Answers.com* [online]. [cit. 2006-12-05]. URL:<<http://www.answers.com/topic/gothic-metal>>.

⁹³ Viz Dorůžka, P. a kol. *Beaty, bigbeaty, breakbeaty: průvodce moderní hudbou 90. let*. Praha: Maťa, 1998: DharmaGaia. s.178-179.

⁹⁴ Viz Gothic metal. *Wikipedia* [online]. [cit. 2006-20-06]. URL:<http://cs.wikipedia.org/wiki/Gothic_metal>.

⁹⁵ Viz Gothic metal. *Answers.com* [online]. [cit. 2006-12-05]. URL:<<http://www.answers.com/topic/gothic-metal>>.

5.3 Vztah gothic metalu a gothické komunity

Spojení metalu s gothickou subkulturou je často diskutovanou otázkou. Původní gothická komunita gothic metal odmítala. Je to částečně způsobeno faktem, že tento žánr vznikl v době, kdy již hnutí goths fungovalo přes deset let a mělo tedy dobře zavedené spektrum vlastní hudby. Obecně platí, že gothikové se orientují více na taneční hudbu a na "měkčí" žánry, než je metal.

Gothická scéna ve světě nezřídka oficiálně zamítla spojení s metalem, a to především proto, že v očích veřejnosti s metalovou kulturou tvoří jeden celek. Kvůli problémům na amerických středních školách z poloviny 90. let⁹⁶, se rozvířila mediální kampaň obviňující gothické hnutí z nabádání mládeže k morbidním činům a k trestné činnosti⁹⁷. Později vyšlo najevo, že média, ani širší veřejnost nejsou schopny rozlišit mezi gothiky a těmi, kteří mají pouze temnou image. Z tohoto důvodu se gothická komunita jasně vymezila například proti black metalu, který má sice s gothickým hnutím styčné body (móda a vzhled, náboženská témata, vampirismus), ovšem sahá do oblastí, se kterou gothikové nechtějí být spojováni (satanismus, brutalita, morbidní skutky).

Pro vyváženost je však nyní nutné sdělit, že také druhá strana se výše zmíněnému směřování brání. Kromě black metalu bývá s gothickou hudbou nejčastěji zaměňována doom metalová scéna. Nasvědčuje tomu ona podobnost image a tématů, ve kterých se hudba pohybuje. Na stránkách Doom-metal.com je k této otázce řečeno: „*Jediné, co má gothic s doomem společného, je dramatičnost, melancholická atmosféra, temnota a (občas) deprese. Ale velmi zjednodušeně řečeno, gothic směřuje více k taneční hudbě, kdežto doom metal lpí na mnohem silnějších kytarách a bicích.*“⁹⁸ Tomuto zaměňování často čelí (již kvůli názvu) jedna z originálně doom metalových skupin My Dying Bride⁹⁹. Zpěvák Aaron Stainthorpe se k tomuto jevu jednou vyjádřil následovně: „*What's this gothic nonsense? We're a fucking metal band!*“¹⁰⁰ Tato silná slova velmi jasně vyjadřují pocit, který matení žánrových kategorií nejen u těchto interpretů, ale i u jejich fanoušků vyvolává.

Na konci 90. let, kdy došlo k rozvoji gothic metalu, však přibylo mnoho goths, kteří gothic metal uznávají a poslouchají. Důkazem toho je například zařazení metalových formací na program největšího gothického festivalu střední Evropy - Wave Gothic Treffen¹⁰¹ v Lipsku. V roce 2006 zde hrály metalové skupiny Katatonia, Lacrimas Profundere, Samael, The Gathering, Theatre of Tragedy a další.

V kontinentální Evropě se po roce 2000 vytvořila poměrně velká skupina lidí, kteří vyznávají filosofii gothického hnutí, čtou gothickou literaturu, zabývají se gothickým uměním a udržují si gothický vzhled, ovšem - poslouchají metal. Přestože tato skupina není přijímána „starými“ goths v původním smyslu, je jich v Evropě (především mezi mládeží) takové množství, že jde zajisté o další významnou odnož - „metal goths“- nově příchozích.

⁹⁶Více o tom například: *For Goths, 'Everyday Is Halloween': 2 boys face charges today in pal's death* [online]. 1997 [cit. 2006-16-05]. URL: <<http://www.gothicsubculture.com/>>.

⁹⁷Parodii na intoleranci a nepochopení stran veřejnosti vůči gothické kultuře je např. tento článek: *Pozor na gothickou kulturu!* [online]. cit. [2006-20-05].

URL: <<http://www.zpovednice.cz/detail.php?statusik=78274&orderby=ide>>.

⁹⁸What is the difference between Doom-Metal and Gothic? *Doom-metal.com* [online]. [cit. 2006-20-05]. URL: <<http://www.doom-metal.com/faq.html#2>>.

⁹⁹Oficiální stránky skupiny: <http://www.mydyingbride.org/>

¹⁰⁰What is the difference between Doom-Metal and Gothic? *Doom-metal.com* [online]. [cit. 2006-20-05]. URL: <<http://www.doom-metal.com/faq.html#2>>.

¹⁰¹Seznam kapel, které zde vystoupily roku 2006:

<http://www.wave-gotik-treffen.de/english/past.php?reqYear=2006>

5.3.1 Spojení metalu s gothikou v České republice

V České republice je výše jmenovaný jev velmi častý. Přestože zde existuje skupina zasvěcenců old schoolové gothice, mladých „metal goths“ je patrně víc. Pouhou ilustrací je například výrok dívky s přezdívkou Dryu Lurgan, která se na svém webu vyjadřuje k hudbě: „*Neznám žádného gothika, který by pohrdl kvalitní hudbou. Nechtěla bych nikomu diktovat to, jakou hudbu má poslouchat. Protože každému gothikovi sedí jiná hudba. Základem je goth rock a goth metal, ke kterým se přidávají různé druhy metalu, jako je death, black, speed, doom, symphonic, dusk metal a podobně. Hranice mezi nimi se často stírají. Pro mě a většinu mých známých je důležitou součástí text.*“¹⁰²

Nemálo lidí vyznávajících gothickou filozofii také nelpí na jednom hudebním žánru, poslouchají jednoduše to, co se jim líbí. Mnohdy se nemusí ani jednat o vyloženě gothickou hudbu. Být gothikem pro ně není závislé na hudbě.

Skutečnost, že mnoho sympatizantů s gothickou kulturou u nás poslouchá hlavně metal, je pravděpodobně zapříčiněna odlišnými podmínkami vývoje hnutí ve Velké Británii a u nás (stejně jako v ostatních zemích postkomunistické východní Evropy). V České republice dlouho chyběly (a doposud chybí) komplexní informace o gothickém hnutí, česky psaných textů je dostupných pomálo. U nás také neexistují nikde kromě Prahy čistě gothické kluby ve smyslu, jak se dají najít v USA, v Anglii nebo v Německu. Hudební kluby, ve kterých se hraje hard rock nebo metal, zato fungují téměř v každém větším městě.

Zatímco na Západě je již dávno gothický styl propojen s komercí, u nás je stále undergroundem. V západní Evropě existuje množství obchodů prodávajících tolik „důležitou“ gothickou módu, v naší zemi jsou gothické oděvy a doplňky buďto otázkou vlastní kreativity, nebo je možné dostat se k nim převážně přes internet.

Navíc, v době rozkvětu hnutí ve světě bylo u nás gothiků velmi málo. Přirozeně - velká část těch, kteří se v 80. letech považovali v naší vlasti za goths, v současné době již odrostla. Samozřejmě je u nás skupina lidí, kteří udržují gothickou kulturu od jejích počátků – a to buď jako aktivní členové, nebo tak, že vychovali mladší gothiky. Současná gothická komunita je však obohacena o silnou generaci nezávislých mladých, které zaujal gothický metal, zažívající v současnosti rozmach, a informace o gothickém hnutí si sami dohledali, nebo se je dozvěděli zprostředkovaně od přátel stejného zaměření. Dalo by se tedy říci, že nemálo těch, které gothické hnutí nějakým způsobem zaujalo, museli vynaložit úsilí, aby o něm získali určité povědomí. Subkultura se jim nenabízela tak „automaticky“ jako mladým lidem v Británii, USA nebo Německu, kde má široké zastoupení. Z těchto všech vyjmenovaných důvodů je pochopitelné, proč je v České republice gothické hnutí spojeno s metalem a má odlišnou podobu než na Západě. V našich podmínkách je rovněž diskutabilní, zda má smysl tyto dvě kultury za každou cenu striktně oddělovat.

6.3.2 Skupina Cradle of Filth

Jakýsi pomyslný mezistupeň mezi gothikou a black metalem tvoří skupina *Cradle of Filth*¹⁰³. Tato původně black metalová formace byla založena v Anglickém Suffolku roku 1991. Od té doby zaujala široké spektrum posluchačů z různých metalových komunit. Dala vzniknout novému stylu gothicky znějícího black metalu, který přitáhl skupinu lidí podobajících se vampýrským goths. U nás je tato skupina mnoha již řečenými gothiky uznávána.

Postupný hudební vývoj této skupiny směřoval od black metalu k obohacení o melodičnost, takže bývá často označován kombinovanými názvy jako například symphonic black metal, extreme gothic metal, melodic black metal nebo vampyric metal. Texty a imaginace, se kterou Cradle of Filth pracuje, je

¹⁰²DryuLurgan. Hudba. *Gothica*. [online]. [cit. 2006-20-05].

URL: <<http://www.dryulurgan.wz.cz/gothic/hudba.htm>>.

¹⁰³Oficiální stránky: <http://www.cradleoffilth.com/cof/index.php>

silně ovlivněná gothicou literaturou, poezií, mytologií a hororovými filmy. Často jde o vampýrská nebo „temná“ středověká témata.

Pro své proticírkevní zaměření je skupina kontroverzní. Záměrně se snaží šokovat a udržet si tak v očích konzervativní společnosti rebelskou image. Na konci 90. let se stala skupina Cradle of Filth komerčně úspěšnou, což vede ke stále větší posluchačské přístupnosti zvuku, který produkuje. Podstatné je, že čím je tato skupina přístupnější, tím více lidí tíhnoucích ke gothické kultuře ji přijímá.

6 ZÁVĚR

Vraťme se k řečenému na počátku: co je to být gotikem není jednoznačně definovatelné. Pro někoho jde o životní filosofii spojenou s určitým druhem smýšlení, pro jiného je to styl oblékání a chození na večírky s přáteli podobného vkusu. Jiný považuje gothic za proud v populární kultuře, vyznačující se specifickými znaky, jimiž je především temnota, záhadnost, mysticismus. Příznačné je totiž GOTHICKÉ vnímání estetiky postavené na dekadentních principech uznávání padlé krásy.

Subkultura goths je od svého zrodu spojena s poslechem gothické hudby. Ta začala u žánru death rocku, který se vyvinul v gothický rock. Postupně byla gothická hudba obohacena o žánry EBM, dark wave, dark ambient, industrial, gothic metal a další. Veškerá různorodost uvnitř živého hnutí způsobila, že se jeho členové snaží stále znovu a znovu vymezit, co je gothické a co už není – a tak si uchránit pro ně přijatelnou formu kultury. Pro gothiky je však typické, že se jejich subkultura neustále vyvíjí a mění - místo aby se zastavila v jednom bodě, byla překonána a zanikla.

Zvláštní pozornost byla proto věnována gothickému metalu, což je žánr relativně nový, leč signifikantní. Především proto, že metal obecně vede neustále k záměně fanoušků s gothiky stran veřejnosti na straně jedné a na straně druhé, že v České republice velká část lidí nazývajících se gothiky zároveň poslouchá metal. V angloamerickém světě by byli tito lidé označeni jako „dark people“ a postaveni mimo pravověrné goths. U nás však mizí význam striktního vymezení přesných hranic této subkultury, vždyť zde chybí kmenová generace, která by si pevně chránila svůj styl definovaný převážně hudbou. A protože je skupina výše zmíněných u nás nejpočetnější, jsou tito lidé nositeli odkazu původních goths.

7 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ

1. *A Goth Primer* [online]. 2003 [cit. 2006-07-05]. URL:<<http://www.sfgoth.com/primer/mopeyframe.html>>.
2. Azhrarn. Defining Goth: Origins of Mothern Gothic Culture. *Blood-dance.net* [online]. 1998 [cit. 2006-20-06]. URL:<<http://www.blood-dance.net/goth/origins.html>>.
3. Batcave. *Wikipedia* [online]. [cit. 2006-10-05]. URL:<http://en.wikipedia.org/wiki/Batcave_%28London_nightclub%29>.
4. Cyber Subculture. *Wikipedia* [online]. [cit. 2006-05-07]. URL:<[http://en.wikipedia.org/wiki/Cyber_\(subculture\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Cyber_(subculture))>.
5. Dark ambient. *Wikipedia* [online]. [cit. 2006-10-07]. URL:<<http://en.wikipedia.org/wiki/Darkambient>>.
6. Darkwave. *Wikipedia* [online]. [cit. 2006-10-07]. URL:<<http://en.wikipedia.org/wiki/Darkwave>>.
7. Deathrock. *Wikipedia* [online]. [cit. 2006-10-07]. URL:<<http://en.wikipedia.org/wiki/Deathrock>>.
8. Dorůžka, P. a kol. *Beaty, bigbeaty, breakbeaty: průvodce moderní hudbou 90. let*. Praha: Mat'a, 1998: DharmaGaia. s.178-179.
9. Dryu Lurgan. Co to je gothica? *Gothica* [online]. [cit. 2006-20-05]. URL:<<http://www.dryulurgan.wz.cz/gothic/gothica.htm>>.
10. Dryu Lurgan. Hudba. *Gothica* [online]. [cit. 2006-20-05]. URL:<<http://www.dryulurgan.wz.cz/gothic/hudba.htm>>.
11. El Mariachi. Návrat ke koreňom. *Gotique* [online]. 2006 [cit. 2006-20-06]. URL:<<http://goth.xf.cz/index.php?module=articles&c=articles&b=1&a=9>>.
12. Electro Body Music. *Encyclopedia Gothica* [online]. [cit. 2006-10-07]. URL:<<http://www.waningmoon.com/gothica/articles/6660096.shtml>>.
13. Goth subculture. *Wikipedia* [online]. [cit. 2006-20-05]. URL:<http://en.wikipedia.org/wiki/Goth_subculture>.
14. Goth Types. *A Goth Primer* [online]. 2003 [cit. 2006-07-05]. URL:<<http://www.sfgoth.com/primer/types.html>>.
15. *Gothic* [online]. 2006 [cit. 2006-20-05]. URL:<<http://motivysmrti.mysteria.cz/index.htm>>.
16. *Gothic Lolita*. *Wikipedia* [online]. [cit. 2006-05-07]. URL:<http://en.wikipedia.org/wiki/Gothic_lolita>.
17. Gothic metal. *Answers.com* [online]. [cit. 2006-12-05]. URL:<<http://www.answers.com/topic/gothic-metal>>.
18. Gothic metal. *Wikipedia* [online]. [cit. 2006-20-06]. URL:<http://cs.wikipedia.org/wiki/Gothic_metal>.
19. Gothic rock. *Wikipedia* [online]. [cit. 2006-10-05]. URL:<http://en.wikipedia.org/wiki/Gothic_rock>.
20. Hodkinson, P. 'Net.Got': Internet Communication and (Sub)Cultural Boundaries. In *After subculture:critical studies in contemporary youth culture*. edited by Andy Bennett and Keith Kahn-Harris. Houndmills, Basingstoke, Hampshire; Palgrave Macmillan, 2004. New York. s.285-298.
21. Hodkinson, P. The Goth Scene and (Sub)Cultural Substance. In *After subculture:critical studies in contemporary youth culture*. edited by Andy Bennett and Keith Kahn-Harris. Houndmills, Basingstoke, Hampshire; Palgrave Macmillan, 2004. New York. s. 141-143.

22. Industrial music. *Wikipedia* [online]. [cit. 2006-10-05]. URL:<http://en.wikipedia.org/wiki/Industrial_music>.
23. Krumphanzl, J. Gothic style. *Biogallery* [online]. 2003 [2006-20-05]. URL: <http://www.biogallery.cz/bg-magazine/style_gothic.phtml>.
24. Máchalová, J. Dějiny odívání: Móda 20. století. Praha: Nakladatelství Lidových novin, 2003. s. 174-176. ISBN 80-7106-587-0.
25. Miles, S. *Consumerism: As a Way of Life*. London: SAGE Publications, 1998.
26. Miles, S. *Youth Lifestyles in a Changing World*. Buckingham, UK: Open University Press, 2000.
27. Murphy, C. *Goth?* [online]. 2004 [cit. 2006-07-05]. URL:<<http://www.darkelite.co.uk/jeordiesden/main.html>>.
28. Osgerby, B. *Youth Media*. London: Routledge: 2004.
29. Pojmy. *Varianty* [online]. [cit. 2006-20-05]. URL:<<http://www.varianty.cz/notions.php?id=44>>.
30. Savage, J. a kol. uk.people.gothic FAQ: Frequently Asked Question List with Answers [online]. 1996 [cit. 2006-05-07]. URL:<<http://www.countb.aretl.co.uk/upgfaq/>>.
31. Scathe, P. *An Early History of Goth* [online]. [cit. 2006-07-05]. URL:<<http://www.scathe.demon.co.uk/histgoth/histgoth.htm>>.
32. Scathe, P. *The Batcave* [online]. [cit. 2006-07-05]. URL:<<http://www.scathe.demon.co.uk/batcave.htm>>.
33. Smith, A.P. *A Study of Gothic Subculture: an Insider Look for Outsiders* [online]. 2000 [cit. 2006-05-07]. URL:<<http://www.gothicsubculture.com/>>.
34. Smith, A.P. Description of Relevant Music. *A Study of Gothic Subculture: an Insider Look for Outsiders* [online]. 2000 [cit. 2006-05-07]. URL:<<http://www.gothicsubculture.com/>>.
35. Stinbridge, A. *What is Gothic?* [online]. [cit. 2006-05-05]. URL:<<http://www.author-me.com/nonfiction/whatisgothic.htm>>.
36. *The Goth Culture: Its history, stereotypes, religious connections, etc.* [online]. [cit. 2006-05-05]. URL:<<http://www.religioustolerance.org/goth.htm>>.
37. Wallace, C., Kovatcheva, S. *Youth in Society: The Construction and Deconstruction of Youth in East and West Europe*. London: MacMillan Press LTD, 1998.
38. What is the difference between Doom-Metal and Gothic? *Doom-metal.com* [online]. [cit. 2006-20-05]. URL: <<http://www.doom-metal.com/faq.html#2>>.
39. Where does the term "gothic" come from? *A Goth Primer* [online]. 2003 [cit. 2006-07-05]. URL:<<http://www.sfgoth.com/primer/etymology.html>>.
40. Xube. Kto je GOTH? *Gotique* [online]. 2006 [cit. 2006-20-06]. URL: <<http://goth.xf.cz/index.php?module=articles&c=articles&b=1&a=5>>.

7.1 Další elektronické zdroje

<http://darkside.sf.cz/>
<http://goth.xf.cz>
<http://pragueindustrial.org/>
<http://sanctuary.mysteria.cz/>
<http://wgv.topmum.co.uk>
<http://www.batgearbeyond.com/>
<http://www.castleparty.com/>
<http://www.cradleoffilth.com/cof/index.php>
<http://www.darkwaver.com/>
<http://www.dmh.org.uk/goth/gfaq/>
<http://www.goth.net/>
<http://www.gothicpartybrno.wz.cz/>
<http://www.gothicsubculture.com/>
<http://www.gothmetal.net/>
<http://www.christiangoth.com/>
<http://www.mydyingbride.org/>
<http://www.vamp.org/>
<http://www.vamp.org/Gothic/Text/gothic-faq.html>
<http://www.vampire.cz/>
<http://www.waningmoon.com/corpgoth>
<http://www.wave-gotik-treffen.de>
<http://www.wave-gotik-treffen.de/>

8 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č.1: Příklady výrazného líčení (obrázek)

Příloha č.2: Příklad androgynního vzhledu (obrázek)

Příloha č.3: Příklady „romantického“ stylu (obrázek)

Příloha č.4: Příklad „fetish“ stylu (obrázek)

Příloha č.6: Příklady nošení symbolů (obrázek)

Příloha č.7: Příklad stylu „perky goths“ (obrázek)

Příloha č.5: Příklady „vampýrského“ stylu (obrázek)

Příloha č.8: Příklad stylu „gothic Lolita“ (obrázek)

Příloha č.9: Další zástupci gothického stylu oblékání (obrázek)

Příloha č.10: Další představitelé gothického rocku (text)

Příloha č.11: Text písně Bela Lugosi's Dead (text)

PŘÍLOHY

Příloha č.1: Příklady výrazného líčení

<http://www.wave-gotik-treffen.de/>

Příloha č.2: Příklad androgynního vzhledu

<http://www.castleparty.com/>

Příloha č.3: Příklady „romantického“ stylu

<http://www.wave-gotik-treffen.de/>

Příloha č.4: Příklad „fetish“ stylu

<http://www.blackrose.co.uk/>

Příloha č.5: Příklady „vampýrského“ stylu

<http://www.wave-gotik-treffen.de/>

Příloha č.6: Příklad nošení symbolů

<http://www.wave-gotik-treffen.de/>

Příloha č.7: Příklad stylu „perky goths“

<http://www.wave-gotik-treffen.de/>

Příloha č.8: Příklad stylu „gothic Lolita“

<http://www.the-black-angel.com/>

Příloha č.9: Další zástupci gothického stylu oblékání

<http://www.wave-gotik-treffen.de/>

Příloha č.10: Další představitelé gothického rocku

All About Eve
Burning Image
The Crüxshadows
The Cure
The Damned
Danse Societ
Death Cult
Die Laughing
Faith and the Muse
Feud
Fields of Aplom
Grave Gone Midnight
Gun Club
Human Drama
Inkubus Sikkubus
Kommunity FK
Love & Rockets
Mephisto Walz
Meridian
The Mission
Nosferatu
Play Dead
Red Lorry Yellow Lorry
Rose of Avalanche
Specimen
Skeletal Famil
Southern Death Cul
Theatre of Hate
Theatre of Ice
Voltaire

Příloha č.11: Text písně Bela Lugosi's Dead (*Bauhaus*)

White on white
translucent black capes
back on the rack.
Bela Lugosi's dead.
The bats have left the bell tower,
the victims have been bled,
red velvet lines the black box.

Bela Lugosi's dead.
Undead Undead Undead.

The virginal brides
file past his tomb,
strewn with time's dead flowers,
bereft in deathly bloom,
alone in a darkened room
the count.

Bela Lugosi's dead.
Undead Undead Undead.

Oh Bela, Bela's undead.